Әдістемелік кеңес №1

Мерзімі: 12.09.2024жыл

Қыркүйек №1 **Тақырыбы:** «Балабақшаның жылдық жұмыс жоспарын талқылау, өзгерістер енгізу, толықтыру» **Жүргізілу түрі:** Дөңгелек үстел		
1.	- мектепке дейінгі білім беру мекемесінің әдістемелік кеңесі туралы Ережемен танысу. - әдістемелік кеңестің төрағасы мен мүшелерінің құрамын таңдау. - жылдық жұмыс жоспарының міндеттерін талқылау.	Әдіскер
2.	Әдістемелік бірлестіктің жұмыс жоспарын талқылап, бекіту	Әдіскер
3.	«Жаңа оқу жылына дайындық» тақырыптық бақылау қорытындысы	Әдіскер
4.	«Педагогтердің міндетті құжаттарын қарау» тақырыптық бақылау қорытындысы	Әдіскер
5.	«2024-2025 оқу жылында оқыту мен тәрбиелеу жұмыстарын ұйымдастыру ерекшеліктері» презентация.	Әдіскер
6.	Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы мазмұнын меңгеру бойынша бастапқы мониторинг қорытындысы	Әдіскер
7.	Ағымдағы мәселелер.	Әдіскер

№1 әдістемелік кеңеске педагогтардың қатысуын тіркеу

Тақырыбы: Әдістемелік кеңес жоспарынталқылау және бекіту
Жүргізілу түрі: Дөңгелек үстел**Күні:** 12.09.2024 жыл

№	Педагогтардың аты-жөні	Қызметі	Қолы
1.	Д.Нартбаева	Меңгеруші, әдіскер	
2.	А.Ташбекова	Тәрбиеші	
3.	А.Нысанбаева	Тәрбиеші	
4.	Б.Арипбаева	Тәрбиеші	
5.	Л.Ташенова	Тәрбиеші	
6.	Б.Асханова	Тәрбиеші	

Әдістемелік кеңес отырысының
Х А Т Т А М А С Ы №1

Тақырыбы:«Балабақшаның жылдық жұмыс жоспарын талқылау, өзгерістер енгізу, толықтыру»
Жүргізілу түрі: Дөңгелек үстел
Күні: 12.09.2024 жыл
Әдістемелік кеңес төрайымы: Д.Нартбаева
Хатшы: А.Нысанбаева- тәрбиеші
Қатысқаны:6
Қатыспағаны:-

Күн тәртібінде:

1. Мектепке дейінгі білім беру мекемесінің әдістемелік кеңесі туралы Ережемен танысу.
- әдістемелік кеңестің төрағасы мен мүшелерінің құрамын таңдау.
- жылдық жұмыс жоспарының міндеттерін талқылау.
Әдіскер-Д.Нартбаева
2. Әдістемелік бірлестіктің жұмыс жоспарын талқылап, бекіту
Әдіскер-Д.Нартбаева
3. «Жаңа оқу жылына дайындық» тақырыптық бақылау қорытындысы Әдіскер-Д.Нартбаева
4.«Педагогтердің міндетті құжаттарын қарау» тақырыптық бақылау қорытындысы. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы мазмұнын меңгеру бойынша бастапқы мониторинг қорытындысы – Әдіскер-Д.Нартбаева
5.«2024-2025 оқу жылында оқыту мен тәрбиелеу жұмыстарын ұйымдастыру ерекшеліктері» Әдіскер-Д.Нартбаева
.
6. Ағымдағы мәселелер. Әдіскер-Д.Нартбаева

І ТЫҢДАЛДЫ: Мектепке дейінгі білім беру мекемесінің әдістемелік кеңесі туралы Ережемен танысу.
- әдістемелік кеңестің төрағасы мен мүшелерінің құрамын таңдау.
- жылдық жұмыс жоспарының міндеттерін талқылау.
СӨЙЛЕДІ: әдіскерД.Нартбаева әдістемелік кеңес ережесімен таныстырып өтті. Әдістемелік кеңес қызметі және оны сайлау тәртібінің үлгі ережесі "Білім туралы" Қазақстан Республикасы 2007 жылғы 27 шілдедегі Заңының 44-бабы 9-тармағына сәйкес әзірленген.Кеңестің негізгі міндеттеріоқу үдерісін әдістемелік қамтамасыз етудің сапа мониторингісін ұйымдастыру;білім беру ұйымдарында шығарылатын оқу, оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік әдебиеттерді, құралдарды және басқа да материалдарды басып шығаруға жоспарлауды, сараптаманы және ұсынымды ұйымдастыру;білім беру ұйымдарындағы оқу үдерісін әдістемелік қамтамасыз ету және жетілдіру;оқу-әдістемелік жұмыстарды ұйымдастыру және жетілдіру жөніндегі озық тәжірибелерді қорыту және тарату;біліктілікті арттыру, педагогикалық және ғылыми кадрларды қайта даярлау және аттестаттау жүйесін жетілдіру, оқу үдерісінің мазмұнын талдау;білім беру ұйымдарында әдістемелік жұмыстарды үйлестіру;білім беру ұйымдарында білім беру үдерісінің жаңа және қолданыстағы технологиялар, әдістер, құралдар нысандарын енгізу және жетілдіру жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру;педагогтік ұжымның ғылыми-әдістемелік әлеуетін жетілдіру жөніндегі жұмыстарды басқару бойынша жұмыстарды ұйымдастырады. Кеңестің отырысы екі айда бір рет, жылына 5 рет өткізіледі, – деп әдістемелік кеңес төрайымы меңгеруші-Д.Нартбаевахатшысы тәрбиеші Л.Ташеноватаныстырып өтті. Сонымен бірге, 2025-2026 оқу жылындағы жылдық жұмыс жоспарының міндеттерімен таныстырып, талқылауға ұсынды.

Шешім: әдістемелік кеңес ередесіне сәйкес педагогикалық жұмыстарды ұйымдастыруды жандандыру.

СӨЙЛЕДІ: тәрбиеші Б.Асхановажылдық міндеттің бірі топтардағы заттық дамытушы ортаны дамыту болып табылады екен. Заттық-дамытушы орта қазіргі күндегі басты мәселенің бірі. Заттық-дамытушы ортаны толықтыру балаларды жан-жақты дамытуға ықпал етеді, - деді.
ІІ ТЫҢДАЛДЫ: Әдістемелік бірлестіктің жұмыс жоспарын талқылап, бекіту.

СӨЙЛЕДІ: ӘдіскерД.Нартбаеваоқу жылында әдістемелік жұмысты ұйымдастыру мақсатында әдістемелік тақырып таңдау керектігі туралы айтты. Қазіргі кезеңде мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу мен оқыту педагогтар тарапынан үлкен жауапкершілікті талап етеді. Сондықтан педагогтардың әрбір іс-әрекетті жаңаша түрде, дәстүрлі, дәстүрлі емес түрлерін өту дағдыларын жетілдіруді талап етеді. Қазіргі заман талабына сай тәрбиеленушілерге жаңа технологияларды тиімді пайдалана отырып, білім мен тәрбие беруді ойластыру қажет. Сондықтан педагогтардың ізденіп, жаңаша жұмыс жасауларын қадағалап, бақылауға алу және оны әдістемелік бірлестік жұмысының жоспарына енгізу қажет.Бөбекжай – әдістемелік жұмыстың орталығы, өйткені педагогтың қалыптасуы, маман ретінде толысуы, шеберлігінің жетілуі күнделікті педагогикалық іс –әрекет үрдісінде ғана жүзеге асады.Әдістемелік бірлестік жұмысын жүйелі жоспар түрінде жүргізіп отырғанда ғана өз нәтижесіне жетері сөзсіз.Олай болса, әр ісімізді сүйіспеншілікпен, қызыға атқаруға тырысайық,-деді.

Шешім: Әдістемелік бірлестік жоспары бекітілуге ұсынылсын.

ІІІ ТЫҢДАЛДЫ:«Жаңа оқу жылына дайындық» тақырыптық бақылау қорытындысы

СӨЙЛЕДІ: Әдіскер Д.Нартбаеважаңа оқу жылына дайындықты тексеру мақсатында өткен тақырыптық бақылау нәтижесіне тоқталып өтті. барлық топта жеткілікті деңгейде заттық-дамытушы ортасы құрылған. Топтарды көрудің жалпы әсері жақсы: топтарда таза, артық ештеңе жоқ, тәрбиешілер өз топтарын сауатты түрде ұсынды, әр топта қандай да бір ерекшелік бар. Комиссияның барлық мүшелері жоғары дайындығы мен кәсіби шеберлігін атап өтті.

Топтар жаңа оқу жылына дайын. Ересек және ортаңғы топ тәрбиешілеріА.Нысанбаева,Л.Ташеноважақсы әсер қалдырды. Кіші топ ұпай саны бойынша сәл артта қалды, бірақ топтың дизайнында өзгеріс бар, бағдарламаның бөлімдері бойынша көптеген дидактикалық ойындар жасалған. Кестеде топтарды бағалау критерийлері мен көрсеткіштері көрсетілген.

Осылайша, біз келесі тұжырымдарды анықтадық:

1. Барлық топ тәрбиешілері ресімдейтін құжаттама нормативтік талаптарға, мектепке дейінгі білім беру мекемесінің істер номенклатурасына, Үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес келеді, ол білім беру ұйымдарының білім беру процесінде қолданылатын, бұл тәрбиешілер жұмысының сапасы мен тиімділігінің көрсеткіші болып табылады және жалпы бөбекжайда білім беру ортасын құруға оң әсер етеді.
2. Топ тәрбиешілерінің ағымдағы құжаттамасын жүргізудің жалпы жағдайы қанағаттанарлық деп бағаланды.
3. Ересек топ тәрбиешілері топтың оқу жылына дайындығы, топта заттық дамытушы ортаны дамытуды ұйымдастыру, ойын ортасына қойылатын талаптарды орындау, топтың эстетикалық дизайны, дидактикалық материал, тәрбиешілердің құжаттамасын жүргізу жұмысын атап өту.
4. Сурет бұрыштары, мектепалды топтың топтың сөйлеу дамуының бұрышы, тәрбиешілер С.Мухтарова қоршаған ортамен таныстыру бойынша материалдармен толықтырсын.

Шешім: тақырыптық бақылау қорытындысы қанағаттанарлық.

IVТЫҢДАЛДЫ:«Педагогтердің міндетті құжаттарын қарау» тақырыптық бақылау қорытындысы

СӨЙЛЕДІ: ӘдіскерД.Нартбаевасөз алды.«Педагогтердің міндетті құжаттарын қарау» тақырыптық бақылау болып өтті.Мониторингтік зерттеудің мәні тәрбиеленушілердің Үлгілік оқу бағдарламасын игеруінің мақсатты бағыттары болып табылады. Мониторинг шарттары: балалардың мектепке дейінгі білім берудің негізгі Үлгілік оқу бағдарламасын игеру нәтижелері педагогикалық диагностика түрінде баланы бақылау, әңгімелесу, сараптамалық бағалау, тестілік емес типтегі критериалды-бағдарланған әдістер және т.б. арқылы бағаланады.

Жылдық жұмыс жоспары, мектепке дейінгі білім беру сапасын мониторингілеу туралы әдістемелік ұсыным, мектепке дейінгі білім беру сапасын ішкі бағалау жүйесі туралы ереже негізінде мекеме педагогтары тәрбиеленушілердің бағдарламалық материалды игеру нәтижелеріне мониторинг жүргізді. Мониторинг дамудың 5 бағыты бойынша жүргізілді: физикалық дамуы, коммуникативтік даму, шығармашылық даму, танымтық дамыту, әлеуметтің даму.

Барлығы 65 тәрбиеленуші тексерілді.

Бөбекжайдағы білім беру қызметі «Қазақстан Республикасының білім туралы Заңы» және «Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының құрылысына, мазмұнына және жұмыс режимін ұйымдастыруға қойылатын санитарлық - эпидемиологиялық талаптар» санитарлық-эпидемиологиялық стандарттарына сәйкес ұйымдастырылған.

Білім беру-тәрбие қызметін бағалау

Білім беру қызметі мектепке дейінгі білім беру мекемесінің Үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес ұйымдастырылады, ол 1жастан 5 жасқа дейінгі балалардың жас ерекшеліктерін және негізгі бағыттар бойынша жеке ерекшеліктерін ескере отырып, жан - жақты дамуын қамтамасыз етеді.
Оқыту әдістерін таңдағанда, мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық, әлеуметтік даму салаларын қалыптастыруға ықпал ететін дамыту әдістеріне артықшылық беріледі. Педагогтер дамыта оқыту технологияларын пайдаланады: жобалық әдіс, ақпараттық-коммуникациялық, денсаулық сақтау, жеке тұлғаға бағытталған, ойын, сондай-ақ балалармен, ата-аналармен және мекеме қызметкерлерімен қашықтықтан жұмыс істеу формаларын қолданады.
Негізінде ойын қызметі басым балалармен ұйымдастырылған іс-әрекеттер бағдарламалық мазмұнға байланысты фронтальды, кіші топтарда, жеке-жеке өткізіледі. Кешенді және интеграцияланған ұйымдастырылған іс-әрекеттер, аралас және тақырыптық ұйымдастырылған іс-әрекеттері жоспарлануда. Интеграцияланған сипаттағы ұйымдастырылған білім беру қызметі барысында балаларға эксперимент жасауға, жаңа жолдарды іздеуге, салыстыруға, талдауға, барабар жолдарды табу мәселелерін шешуге, үлкен еркіндік көрсетуге мүмкіндік беріледі. Іс-әрекет балаларды жалпы әсерлермен, тәжірибелермен, эмоциялармен біріктіреді, ұжымдық қатынастардың қалыптасуына ықпал етеді.
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер ұзақтығы белгілі бір жастағы баланың оқу жүктемесіне қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптармен анықталады. Бөбекжайдағы білім зайырлы, жалпыға қол жетімді және қазақ тілінде жүргізіледі. Білім беру процесін ұйымдастырудың негізі жетекші ойын әрекетімен кешенді тақырыптық принцип болып табылады. Бағдарламалық міндеттерді шешу ересектер мен балалардың бірлескен іс-әрекетінің әртүрлі нысандарында, сондай-ақ балалардың дербес іс-әрекетінде және режимдік сәттерде жүзеге асырылады.

Мекеме ұжымының білім беру-тәрбие жұмысы білім беру процесінің барлық қатысушыларының – педагогтардың, ата-аналардың, балалардың жеке тұлғаны жан-жақты дамыту үшін тиімді өзара іс-қимылын қамтамасыз етуге, оның физикалық және эмоционалдық денсаулығын сақтауға және нығайтуға бағытталған.
Үлгілік оқу бағдарламасының мақсатты компоненттерді көрсетеді, олардың теңдестірілген үйлесімі мектепке дейінгі білім берудің нұсқаларын жасайды, даму таным, қарым-қатынас және бірлескен қызмет қабілеттерін қалыптастыруға бағытталған өзара байланысты модельдер жүйесімен қамтамасыз етіледі. Барлық педагогтар Үлгілік оқу бағдарламалары бойынша жұмыс істейді. Балалардың даму деңгейі педагогикалық диагностиканың нәтижелері бойынша баланың даму карталарын, бақылауларды, қорытынды сабақтарды талдау негізінде талданады. Карталар балаларды дамытудың нысаналы бағдарларының даму деңгейін және білім беру деңгейлерін игеру сапасын талдауды қамтиды. Сонымен, оқу жылының қорытындысы бойынша бағдарламаны игеру сапасының нәтижелері келесідей:
Білім беру бағыттары бойынша Үлгілік оқу бағдарламасы мазмұнын игеру мониторингінің жиынтық кестесі
Бөлімдері

Бағдарлама\көрсеткіштері	Бағдарламаны игеру көрсеткіштері			
	Жоғары		Орта	Төмен
Физикалық қасиеттерді дамыту	30%	35%	35%	
Коммуникативтік дағдыларды дамыту		279%	33 %	40%
Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту			30%	31% 39%
Шығармашылық даңдылары, зерттеу дағдылары			36%	30% 34%
Әлеуметтік дағдыларды дамыту	35%	35 %	30%	

Педагогикалық талдаудың нәтижелері оқу жылының соңында прогрессивті динамикада бағдарламалық материалды игерудің жоғары және орташа деңгейлері бар балалардың басым болуын көрсетеді, бұл бөбекдайдағы білім беру қызметінің нәтижелілігін көрсетеді. Бұған дұрыс құрылған процесс ықпал етеді, заттық-дамытушы ортасы, тәрбиешілердің кәсібилігі, балаларға жеке сараланған көзқарас, жұмыста әртүрлі дидактикалық материалдарды қолдану, балалармен сапалы ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізу, баламен серіктестік қарым-қатынас орнату.
Қорытынды: балалардың үлгілік оқу бағдарламасын игеруін қорытындылай келе, балалардың дамуының базистік деңгейі, жеткілікті деңгейде қамтамасыз етіледі деп айтуға болады. Педагогикалық ұжым балалардың жалпы даму деңгейін арттыруға және олардың мектепке дайындығын жақсартуға бағытталған балаларды тәрбиелеу мен оқытудың барлық әдістері мен тәсілдерін пайдаланады. Сонымен қатар, аралық мониторингке дейін қажет: педагогикалық

ұжымның сөздікті қалыптастыру, келісімді сөйлеуді дамыту бөлігінде балалардың сөйлеуін дамыту жөніндегі жұмысын жетілдіру қажет, - деді.

Шешім: тақырыптық бақылау қорытындысы қанағаттанарлық.

V ТЫҢДАЛДЫ: «2024-2025 оқу жылында оқыту мен тәрбиелеу жұмыстарын ұйымдастыру ерекшеліктері»

СӨЙЛЕДІ: ӘдіскерД.Нартбаеваалды.Жаңа оқу жылында Қазақстан Республикасының заңнамасына, Мемлекет басшысының және Үкіметтің тапсырмаларына, сондай-ақ Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған жаңартылған тұжырымдамасының негізгі ережелеріне 1 (бұдан әрі – Тұжырымдама), білім беру саласының стратегиялық және бағдарламалық құжаттарына сәйкес мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінде (бұдан әрі – МДТО) жұмыстың мынадай бағыттары өзектендірілді:

- жаңартылған Қағидаларға сәйкес мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласында қызметтің басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарлама;
- МДҰ мен жалпы білім беретін мектептерде, лицейлер мен гимназияларда мектепалды сыныптарда балалардың қауіпсіз болуын қамтамасыз ету;
- балалармен, ата-аналармен және айналасындағылармен қарым- қатынас жасауда педагогикалық әдеп нормаларын қатаң сақтау, зорлық- зомбылықтың, буллингтің және балалардың құқықтарын бұзудың кез келген түрін болдырмау;
- Мектепке дейінгі білім беру саласында мемлекеттік қызметтер көрсетудің жаңартылған қағидаларына сәйкес МДҰ-ға кезектілік пен жолдама беруді есепке алудың Бірыңғай базасы арқылы мемлекеттік қызметтерді іске асыру;
- отбасы мен тәрбиеленушілерді әлеуметтік-педагогикалық қолдау мақсатында мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамтылмаған балалардың ата-аналары үшін білім беру ұйымдарында консультациялық пункттердің қызметін кеңейту;
- «Балақайлар мектебі» бағдарламасы бойынша қысқа мерзімді мектепалды даярлықты ұйымдастыру;
- бастауыш сынып мұғалімі жеке оқыту траекториясын анықтау үшін мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, мектепалды даярлық бағдарламаларын меңгеру қорытындысы бойынша мектепалды жастағы баланың Жеке даму картасын қалыптастыру;
- өңірлік ерекшеліктер мен климаттық өзгерістерді ескере отырып, экологиялық білім беру сапасы мен тәрбиеленушілердің экологиялық мәдениетін арттыру;
- ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру, қазақ тілін меңгеруге ынталандыру;
- педагогтердің біліктілікті арттыру курстарынан өткізу арқылы мектеп жасына дейінгі балаларға қазақ тілін үйрету бойынша «Тілге бойлау» пилоттық жобасын іске асыру;
- МДҰ мен ата-аналар қауымдастығының ықпалдастығын нығайту, «Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі», «Жас аналар мектебі» әлеуметтік институтын дамыту;
- МДҰ қызметінің басым бағытын айқындау, Даму бағдарламасын әзірлеу;
- МДҰ-ның сапаны бағалау өлшемшарттарына сәйкестігін 50% – ға дейін ұлғайту (2023 ж. - 25%);
- жаңа жүйе бойынша МДҰ педагогтерін аттестаттаудан өткізу;
- тәрбиеленушілердің білім алудағы жетістіктері негізінде педагогтің қызметін бағалау;
- «Ұстаз Ұлттық платформасы» арқылы «Педагог бейіні» цифрлық модулінде кәсіби қызметтің нәтижелерін жинақтау;
- «жоғары», «бірінші», «екінші» біліктілік санаты бар педагогтер 2024 жылдың соңына дейін жаңа жүйе бойынша аттестаттаудан міндетті түрде өтуі;
- тәрбиелеу-білім беру процесіне енгізу үшін МДҰ педагогтерінің озық тәжірибесінің электрондық Банкін қалыптастыру;
- Құзыреттілік орталықтарында үздік педагогикалық тәжірибе алмасу және тарату;
- Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі Балаларды ерте дамыту институтының (бұдан әрі – Институт) сайтында4 виртуалды әдістемелік кабинет арқылы педагогтер практикасын және ата-аналарды қолдау;
- «Білім берудегі өзгерістердің 1000 көшбасшысы» бағдарламасы аясында МДҰ басшыларының республикалық кадрлық резервіне 50 үміткерді іріктеу.

МДҰ-да тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру үшін алдымен тәрбиеленушілер үшін қауіпсіз және жайлы ортаның құрылуына ерекше назар аудару қажет.

Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидаларына (бұдан әрі- Үлгілік қағидалар) 5 сәйкес МДҰ-ның негізгі міндеттері:

- мектеп жасына дейінгі тәрбиеленушілердің өмірін және денсаулығын қорғау;
- тәрбиеленушілердің, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері және жеке мүмкіндіктері бар тәрбиеленушілердің дене, зияткерлік және жеке тұлғалық дамуын қамтамасыз ететін оңтайлы жағдайлар жасау.

«Білім туралы» ҚР Заңы шеңберінде МДҰ басшысы ұйымды тікелей басқаруды жүзеге асырады, оқыту мен тәрбиелеудің, еңбек пен демалыстың салауатты және қауіпсіз жағдайларын жасауға, кадрларды іріктеуге, орналастыруға және қызметкерлердің нормативтік құқықтық актілерге сәйкес лауазымдық міндеттерін орындауын бақылауға жауапты болады.

Балалардың құқықтарын бұзу жағдайларының жиілеуіне байланысты балалардың күні бойы қауіпсіз болуының алдын алу және ескерту үшін тәрбие-білім беру үдерісіне тиісті бақылауды қамтамасыз ету, алдын алу іс- шараларын уақтылы жоспарлау және баланың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін жағдайларды жою жөнінде тиісті шаралар қабылдау ұсынылады.

Педагогтер балаларда барлық режимдік сәттерде қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруға ерекше назар аударуы керек.

Балаларды зорлық-зомбылықтан қорғау, суицидтің алдын алу және олардың құқықтары мен саламаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі 2023- 2025 жылдарға арналған кешенді жоспарды іске асыруға сәйкес жаңа оқу жылында тәрбиелеу-білім беру процесіне енгізу үшін балалардың қауіпсіздігіне байланысты тақырыптар енгізіледі.Маңызды сапалы өзара іс-қимыл – бұл педагогтің әр баламен жеке қарым-қатынасы, баланың іс-әрекетіне және оның пікіріне шынайы қызығушылық, тыңдау, қолдау көрсету, жылы көзқарас таныту, топта/сыныпта эмоционалды жайлылық орнату, мүдделер мен қажеттіліктерді құрметтеу, жетістіктерге қуану, балалардың бастамаларын қолдау болып табылады.

Құбылмалы әлемде педагогтің үнемі даму, сұрақтар қою, дәлелдер іздеу, оларды сыни тұрғыдан талдау және шығармашылық эксперименттер жүргізу қабілеті маңызды. Педагогтер белсенді зерттеуші және балалармен жұмыс істеудің жаңа нысандарын жасаушы, жаңашыл және жауапты болуы тиіс.

Сонымен қатар, педагогтер тәрбиелеу-білім беру процесінде стандарттың талаптарын ескеруі, үлгілік жоспарының нормативтік оқу жүктемесін орындауы, үлгілік бағдарламаны іске асыруы, тәрбиеленушілердің жасына, психофизиологиялық ерекшеліктеріне, қабілеттеріне, мүдделері мен қажеттіліктеріне сәйкес нысандарын, әдістерін, тәсілдерін, құралдарын қолдануы қажет.Сонымен бірге, «Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі, «Аналар мектебі» жұмыстарын ұйымдастыру ата-аналармен жұмыс жоспарына енгізіледі және бөбекжайдың жылдық жоспарында жоспарланған. Жылдық жоспарға сәйкес жұмыстардың орындалуы басшылыққа алынады. Топтардың ата-аналар жиналыстарында «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы және осы мектептер бойынша жұмыстарды талқылау ұсынылады, - деді.

Шешім: оқыту мен тәрбиелеу жұмыстарын ұйымдастыруда нормативтік құжаттарды басшылыққа алу.

VI ТЫҢДАЛДЫ:Ағымдағы мәселелер.

СӨЙЛЕДІ: ӘдіскерД.Нартбаеваалда жасалатын жұмыстарға тоқталып өтті. Қыркүйек айында өтетін денсаулық және карттар күні мерекесіне орай «Қыран»ересек, «Байтерек»ортаңғы топтарының ата-аналарымен «Атам, әжем және мен!» тақырыбындаотбасылық сайысының жоспары жасалынып, ұйымдастырылады. Ұйымдастырылып өткізілуінедене тәрбиесі жөніндегі нұсқаукшы, музыка жетекшісі мен әдістемелік бірлестік жетекшісі және әдіскер жауапты екендігін айтты. Қазан айында өтетін «Алтын күз» мерекесін ата-аналардың келісімімен жабық түрде өткізіліп, 25 қазан Республика күні ауқымды түрде ата-аналардың қатысуымен өтілетінін және музыка жетекшісі мен тәрбиешілер бұл мерекелердің сценарийлерін дайындап, уақытын белгілесін. Әрбір мерекенің тәрбиеленушілерге тәрбиелік мәні зор. Сондықтан жоғары деңгейде дайындалуларыңыз қажет, сіздердің балалармен жүргізген жұмыстарыңыз осы уақытта көрінеді,- деді.

Қаулы етті

1. Жаңа оқу жылында әдістемелік жұмысты ұйымдастыруда 2024-2025 оқу жылындағы әдістемелік нұсқаулықты басшылыққа алу.
2. «Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі», «Аналар мектебі» жұмыстары бақылауға алынып, жоспарға сәйкес жүргізілсін.

Әдістемелік кеңес төрайымы: Д.Нартбаева

Хатшы: А.Нысанбаева

«Жаңа оқу жылына дайындық»
тақырыптық бақылау қорытындысы
Жаңа оқу жылына арналған педагогикалық процестің әдіснамасын әзірлеу: бағдарлама бөлімдері бойынша дидактикалық материалдарды жүйелеу және жаңғырту

«Раян» бөбекжайының 2024-2025 оқу жылына арналған жылдық жоспарына сәйкес қыркүйек айының 3-4 аралығында оқу жылына дайындығы бойынша тақырыптық бақылау жүргізілді.
Міндеті:
1. Топтардың заттық-дамытушы ортасының жай-күйін тексеру және оның мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты талаптарына сәйкестігін анықтау.
2. Бөбекжайдың педагогикалық қызметкерлерінің құжаттамасын зерделеу.
3. Қоршаған ортаның еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы, балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау талаптарына сәйкестігін айқындау.

2024-2025 оқу жылына арналған жылдық жұмыс жоспарына сәйкес топтардың жаңа оқу жылына дайындығына бақылау өткізілді. Бақылау барысында балабақша топтарында мектеп жасына дейінгі балалармен білім беру және тәрбие қызметін жүзеге асыру, шығармашылық қабілеттерін дамыту және ойын қызметін ұйымдастыру үшін қолайлы, заманауи талаптарға сай жағдайлар жасалғаны анықталды. КТ жағдайын, топтар мен үй-жайлардың санитарлық жағдайын тексеру кезінде бұзушылықтар анықталған жоқ. Қауіпсіздік техникасы сақталған: жиһаз бекітілді, орындықтар барлық топтардағы өсу көрсеткіштеріне сәйкес келеді, ойын және дидактикалық материал санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келеді. Ойын, дидактикалық және оқу материалдары балалардың жас өлшемдеріне сәйкес келетіні, қолдануға болатындығы, ұтқырлық, топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, жатын бөлмеде ұтымдылық байқалатыны атап өтілді. Топтарда іске асырылып жатқан бағдарламаға, оның ішінде Үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес сюжеттік – рөлдік, жылжымалы, дидактикалық және т.б. ойындарға қажетті барлық жабдықтар бар.

Оқу орталықтары барынша толық анықталған және жабдықталған. Даму ортасын құру принциптері ересек пен баланың өзара әрекеттесуінің тұлғаға бағытталған моделіне сәйкес келеді және жас ерекшеліктерін ескере отырып құрылған. Барлық топтағы тәрбие процесі білім беру мазмұнына тікелей байланысты, іске асырылатын бағдарламаның талаптарын, балалардың жасын, тәжірибесін және даму деңгейін және олардың қызметін ескере отырып, сондай-ақ мемлекеттік білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес дамытушы орта балалардың қызығушылықтары бойынша жұмыспен қамтылуының әртүрлілігін қамтамасыз етеді, балалардың жақын және перспективалы дамуын модельдейді.
Балалардың сөздік қорын байыту үшін топтарда эстетикалық тұрғыдан безендірілген кітап бұрыштары, мобильді кітапхана бар, балалар көркем әдебиеттің әртүрлі түрлерімен танысуға мүмкіндік алады. Топтарда дидактикалық ойындар мен құралдар, үстел үсті - ойындары және логикалық ойлауды дамытуға, баланың шығармашылық әлеуетін дамытуға бағытталған көрнекі материалдар басқатырғыштар, лото және т. б бар. Балалардағы математикалық идеяларды дамыту міндеттерін игеру күнделікті іс-әрекеттерде жүзеге асырылады: тікелей-білім беру, тұрмыстық процестер, әртүрлі материалдармен ойындар, дамыту жағдайлары және т.б. топтың заттық-дамыту ортасында балалардың табиғаттану мазмұнындағы проблемалық жағдайларды шешуі, бақылау эксперименттері үшін жағдайлар жасалуы керек. Әр түрлі күнтізбелерді (ауа-райы, табиғат, жыл) пайдалану уақытты (апта күндері, ай, жыл) және жыл мезгілдерін барлау дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Табиғат бұрыштарында бөлме өсімдіктері бар, еңбек жабдықтары жасына сәйкес жабдықталған. Балалар ауа-райы күнтізбесін жүргізу кезінде табиғат объектілерін бақылауларының нәтижелерін қорытындылауды үйренеді. Балалардың танымдық қызығушылығын дамыту, ересектермен бірлескен қызықты танымдық-зерттеу іс-әрекетін қамтамасыз ету, бұл үшін дамытушы ортада эксперимент үшін орын (табиғат зертханасы) ұйымдастырылуы керек, онда балаларға қарапайым тәжірибелер жүргізуге, өз болжамдарын тексеруге, танымдық анықтамалық әдебиеттер (энциклопедиялар, иллюстрацияланған альбомдар) орналастыруға мүмкіндік беріледі, карталар, глобус, микроскоптар, үлкейткіштер, коллекциялар және т.б.). тәжірибелік - эксперименттік жұмыстың бұрышы барлық топта да жасалған.

Коммуникативтік дағдыларды дамыту мазмұны халық ойыншықтары мен қолөнер бұйымдарын қарастыруды қамтиды: тұрмыстық заттар, кескіндеме элементтері. Барлық жастағы бағдарламаның барлық бөлімдері (кескіндеме, графика, мүсін, сәулет, сәндік - қолданбалы өнер)

бар слайдтық презентациялары бар дискілер бар. Әр топтың топта балаларды сурет салу, мүсіндеу, жапсыру және жобалау арқылы белсенді шығармашылық белсенділікке ынталандыру үшін өнімді әрекеттің жеке бұрышы жабдықталған. Бұрыштарда балалардың визуалды белсенділігі туралы әртүрлі материалдар бар. Топтарда «Музыкалық бұрыш» бар.
Ата-аналарға арналған қабылдау бөлмелерінде балалардың шығармашылық жұмыстарымен (сурет салу, мүсіндеу, жапсыру) көрме стендтері ресімделген.

«Денсаулық» дағдыларының мазмұны балалардың дене жаттығуларына деген қызығушылығы мен құндылық қатынасын қалыптастыру мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған дене дамуының міндеттерін шешу педагогтар ұйымдастырған іс-әрекет түрлерінде жүзеге асырылады. Балалар ойыншықтар мен ойын жабдықтарына еркін қол жеткізе алады, әр баланың қозғалыс қажеттілігі қанағаттандырылады: топтарда балаларға қызықты және әртүрлі моториканы қалыптастыруға, физикалық қасиеттерді дамытуға, қозғалыстарды дамытуға ықпал ететін қажетті жабдықтары бар балалардың қозғалыс белсенділігіне арналған дене шынықтыру бұрыштары бар.
Балалардың әлеуметтік-тұлғалық дамуы.

Ойын әрекеті мектеп жасына дейінгі балалар үшін негіз болып табылады. Ойын-олар үшін ең сүйікті және табиғи әрекет. Тәрбиешінің жалпы міндеттері баламен ойыншықтармен, алмастырғыш заттармен ойын шығармашылығын ынталандыратын байытылған ойын ортасын құру ойын аймағында шешіледі. Әр топтабалаларды патриоттық тәрбиелеу бағытын іске асыру үшін патриотизм бұрыштары ресімделген.

«Театр бұрышы», ойын аймағы және т.б. топтардың тақырыптық және ойын ортасы әр баланың сүйікті ісімен айналысуға мүмкіндігі болатындай етіп ұйымдастырылған. Топтарда "Аурухана", "Дүкен", "Шаштараз" сюжетті-рөлдік ойындарына арналған жабдықтар, көкөністер, жемістер, жабайы және үй жануарларының мүсіншелері бар. Барлық топтық кеңістік балаларға қол жетімді: ойыншықтар, дидактикалық материалдар, ойындар.

Ата-аналарға арналған бұрыштарда медициналық және педагогикалық ақпарат бар, балаларды мектепке дейінгі білім беру мекемесіне бейімдеу, топтағы балалардың жас ерекшеліктеріне қарай кеңестер бар. Әр топта ата-аналармен бір жылға жұмыс жоспарлары ресімделген, топтық ата-аналар жиналысының хаттамалары бар. Тәрбиешілер ата-аналармен жеке жұмыс жүргізеді.

Тексеру барысында мынадай құжаттама зерделенді:
перспективалық жоспарлау, ата-аналармен жұмыс жүйесі бойынша құжаттама, сүзгі дәптері, балаларды қабылдау дәптері, қатысу табелі.

Қорытынды: барлық топта жеткілікті деңгейде заттық-дамытушы ортасы құрылған. Топтарды көрудің жалпы әсері жақсы: топтарда таза, артық ештеңе жоқ, тәрбиешілер өз топтарын сауатты түрде ұсынды, әр топта қандай да бір ерекшелік бар. Комиссияның барлық мүшелері жоғары дайындығы мен кәсіби шеберлігін атап өтті.
Топтар жаңа оқу жылына дайын. Ересек және ортаңғы топ тәрбиешілері С.Мұзтарова, Г.Жақсылықова жақсы әсер қалдырды. Кіші топ ұпай саны бойынша сәл артта қалды, бірақ топтың дизайнында өзгеріс бар, бағдарламаның бөлімдері бойынша көптеген дидактикалық ойындар жасалған. Кестеде топтарды бағалау критерийлері мен көрсеткіштері көрсетілген.

Осылайша, біз келесі тұжырымдарды анықтадық:

1. Барлық топ тәрбиешілері ресімдейтін құжаттама нормативтік талаптарға, мектепке дейінгі білім беру мекемесінің істер номенклатурасына, Үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес келеді, ол білім беру ұйымдарының білім беру процесінде қолданылатын, бұл тәрбиешілер жұмысының сапасы мен тиімділігінің көрсеткіші болып табылады және жалпы бөбекжайда білім беру ортасын құруға оң әсер етеді.
2. Топ тәрбиешілерінің ағымдағы құжаттамасын жүргізудің жалпы жағдайы қанағаттанарлық деп бағаланды.
3. Ересек топ тәрбиешілері топтың оқу жылына дайындығы, топта заттық дамытушы ортаны дамытуды ұйымдастыру, ойын ортасына қойылатын талаптарды орындау, топтың эстетикалық дизайны, дидактикалық материал, тәрбиешілердің құжаттамасын жүргізу жұмысын атап өту.
4. Сурет бұрыштары, мектепалды топтың топтың сөйлеу дамуының бұрышы, тәрбиешілер Р.Хасан қоршаған ортамен таныстыру бойынша материалдармен толықтырсын.

Жауапты: топ тәрбиешілері
Мерзімі: 2024 жылғы 28 қарашаға дейін

Әдіскер Д.Нартбаева

«Педагогтердің міндетті құжаттарын қарау» тақырыптық бақылау қорытындысы
(мониторинг, баланың жеке даму картасы)
Үлгілік оқу бағдарламасы мазмұнын игеру бойынша бастапқы даму мониторингі.
Тәрбиеленушілердің білік, дағды даму деңгейін бағалау қорытындысы

Өткізу күні: 2024 жылғы 9-10 қыркүйек аралығында.
Мақсаты: тәрбиеленушілердің мектепке дейінгі мекеменің Үлгілік оқу бағдарламасын игеру дәрежесін және мектепке дейінгі мекемеде ұйымдастырылатын білім беру процесінің баланың дамуына әсерін анықтау.

Мониторингтік зерттеудің пәні тәрбиеленушілердің Үлгілік оқу бағдарламасын игеруінің мақсатты бағыттары болып табылады.

Мониторинг шарттары: балалардың мектепке дейінгі білім берудің негізгі Үлгілік оқу бағдарламасын игеру нәтижелері педагогикалық диагностика түрінде баланы бақылау, әңгімелесу, сараптамалық бағалау, тестілік емес типтегі критериалды-бағдарланған әдістер және т.б. арқылы бағаланады.

Жылдық жұмыс жоспары, мектепке дейінгі білім беру сапасын мониторингілеу туралы әдістемелік ұсыным, мектепке дейінгі білім беру сапасын ішкі бағалау жүйесі туралы ереже негізінде мекеме педагогтары тәрбиеленушілердің бағдарламалық материалды игеру нәтижелеріне мониторинг жүргізді. Мониторинг дамудың 5 бағыты бойынша жүргізілді: физикалық дамуы, коммуникативтік даму, шығармашылық даму, танымтық дамыту, әлеуметтің даму.

Барлығы 70 тәрбиеленуші тексерілді.

Бөбекжайдағы білім беру қызметі «Қазақстан Республикасының білім туралы Заңы» және «Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының құрылысына, мазмұнына және жұмыс режимін ұйымдастыруға қойылатын санитарлық - эпидемиологиялық талаптар» санитарлық-эпидемиологиялық стандарттарына сәйкес ұйымдастырылған.

Білім беру-тәрбие қызметін бағалау

Білім беру қызметі мектепке дейінгі білім беру мекемесінің Үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес ұйымдастырылады, ол 1 жастан 5 жасқа дейінгі балалардың жас ерекшеліктерін және негізгі бағыттар бойынша жеке ерекшеліктерін ескере отырып, жан - жақты дамуын қамтамасыз етеді.

Оқыту әдістерін таңдағанда, мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық, әлеуметтік даму салаларын қалыптастыруға ықпал ететін дамыту әдістеріне артықшылық беріледі. Педагогтер дамыта оқыту технологияларын пайдаланады: жобалық әдіс, ақпараттық-коммуникациялық, денсаулық сақтау, жеке тұлғаға бағытталған, ойын, сондай-ақ балалармен, ата-аналармен және мекеме қызметкерлерімен қашықтықтан жұмыс істеу формаларын қолданады.

Негізінде ойын қызметі басым балалармен ұйымдастырылған іс-әрекеттер бағдарламалық мазмұнға байланысты фронтальды, кіші топтарда, жеке-жеке өткізіледі. Кешенді және интеграцияланған ұйымдастырылған іс-әрекеттер, аралас және тақырыптық ұйымдастырылған іс-әрекеттері жоспарлануда. Интеграцияланған сипаттағы ұйымдастырылған білім беру қызметі барысында балаларға эксперимент жасауға, жаңа жолдарды іздеуге, салыстыруға, талдауға, барабар жолдарды табу мәселелерін шешуге, үлкен еркіндік көрсетуге мүмкіндік беріледі. Іс-әрекет балаларды жалпы әсерлермен, тәжірибелермен, эмоциялармен біріктіреді, ұжымдық қатынастардың қалыптасуына ықпал етеді.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер ұзақтығы белгілі бір жастағы баланың оқу жүктемесіне қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптармен анықталады. Бөбекжайдағы білім зайырлы, жалпыға қол жетімді және қазақ тілінде жүргізіледі. Білім беру процесін ұйымдастырудың негізі жетекші ойын әрекетімен кешенді тақырыптық принцип болып табылады. Бағдарламалық міндеттерді шешу ересектер мен балалардың бірлескен іс-әрекетінің әртүрлі нысандарында, сондай-ақ балалардың дербес іс-әрекетінде және режимдік сәттерде жүзеге асырылады.

Мекеме ұжымының білім беру-тәрбие жұмысы білім беру процесінің барлық қатысушыларының – педагогтардың, ата-аналардың, балалардың жеке тұлғаны жан-жақты дамыту үшін тиімді өзара іс-қимылын қамтамасыз етуге, оның физикалық және эмоционалдық денсаулығын сақтауға және нығайтуға бағытталған.

Үлгілік оқу бағдарламасының мақсатты компоненттерді көрсетеді, олардың теңдестірілген үйлесімі мектепке дейінгі білім берудің нұсқаларын жасайды, даму таным, қарым-қатынас және бірлескен қызмет қабілеттерін қалыптастыруға бағытталған өзара байланысты модельдер

жүйесімен қамтамасыз етіледі. Барлық педагогтар Үлгілік оқу бағдарламалары бойынша жұмыс істейді. Балалардың даму деңгейі педагогикалық диагностиканың нәтижелері бойынша баланың даму карталарын, бақылауларды, қорытынды сабақтарды талдау негізінде талданады. Карталар балаларды дамытудың нысаналы бағдарларының даму деңгейін және білім беру деңгейлерін игеру сапасын талдауды қамтиды. Сонымен, оқу жылының қорытындысы бойынша бағдарламаны игеру сапасының нәтижелері келесідей:

Білім беру бағыттары бойынша Үлгілік оқу бағдарламасы мазмұнын игеру мониторингінің жиынтық кестесі

Бөлімдері Бағдарлама\көрсеткіштері	Бағдарламаны игеру көрсеткіштері		
	Жоғары	Орта	Төмен
Физикалық қасиеттерді дамыту	30%	35%	35%
Коммуникативтік дағдыларды дамыту	279%	33%	40%
Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту	30%	31%	39%
Шығармашылық даңдылары, зерттеу дағдылары	36%	30%	34%
Әлеуметтік дағдыларды дамыту	35%	35%	30%

Педагогикалық талдаудың нәтижелері оқу жылының соңында прогрессивті динамикада бағдарламалық материалды игерудің жоғары және орташа деңгейлері бар балалардың басым болуын көрсетеді, бұл бөбекдайдағы білім беру қызметінің нәтижелілігін көрсетеді. Бұған дұрыс құрылған процесс ықпал етеді, заттық-дамытушы ортасы, тәрбиешілердің кәсібилігі, балаларға жеке сараланған көзқарас, жұмыста әртүрлі дидактикалық материалдарды қолдану, балалармен сапалы ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізу, баламен серіктестік қарым-қатынас орнату.

Қорытынды: балалардың үлгілік оқу бағдарламасын игеруін қорытындылай келе, балалардың дамуының базистік деңгейі, жеткілікті деңгейде қамтамасыз етіледі деп айтуға болады. Педагогикалық ұжым балалардың жалпы даму деңгейін арттыруға және олардың мектепке дайындығын жақсартуға бағытталған балаларды тәрбиелеу мен оқытудың барлық әдістері мен тәсілдерін пайдаланады. Сонымен қатар, аралық мониторингке дейін қажет:

- педагогикалық ұжымның сөздікті қалыптастыру, келісімді сөйлеуді дамыту бөлігінде балалардың сөйлеуін дамыту жөніндегі жұмысын жетілдіру.

«2024-2025 ж оқу жылында оқыту мен тәрбиелеу жұмыстарын ұйымдастыру ерекшеліктері»

Жаңа оқу жылында Қазақстан Республикасының заңнамасына, Мемлекет басшысының және Үкіметтің тапсырмаларына, сондай-ақ Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған жаңартылған тұжырымдамасының негізгі ережелеріне 1 (бұдан әрі – Тұжырымдама), білім беру саласының стратегиялық және бағдарламалық құжаттарына сәйкес мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінде (бұдан әрі – МДТО) жұмыстың мынадай бағыттары өзектендірілді:

- ✓ жаңартылған Қағидаларға сәйкес мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласында қызметтің басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарлама;
- ✓ МДҰ мен жалпы білім беретін мектептерде, лицейлер мен гимназияларда мектепалды сыныптарда балалардың қауіпсіз болуын қамтамасыз ету;
- ✓ балалармен, ата-аналармен және айналасындағылармен қарым- қатынас жасауда педагогикалық әдеп нормаларын қатаң сақтау, зорлық- зомбылықтың, буллингтің және балалардың құқықтарын бұзудың кез келген түрін болдырмау;
- ✓ Мектепке дейінгі білім беру саласында мемлекеттік қызметтер көрсетудің жаңартылған қағидаларына сәйкес МДҰ-ға кезектілік пен жолдама беруді есепке алудың Бірыңғай базасы арқылы мемлекеттік қызметтерді іске асыру;
- ✓ отбасы мен тәрбиеленушілерді әлеуметтік-педагогикалық қолдау мақсатында мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамтылмаған балалардың ата-аналары үшін білім беру ұйымдарында консультациялық пункттердің қызметін кеңейту;
- ✓ «Балақайлар мектебі» бағдарламасы бойынша қысқа мерзімді мектепалды даярлықты ұйымдастыру;

✓ бастауыш сынып мұғалімі жеке оқыту траекториясын анықтау үшін мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, мектепалды даярлық бағдарламаларын меңгеру қорытындысы бойынша мектепалды жастағы баланың Жеке даму картасын қалыптастыру;

✓ өңірлік ерекшеліктер мен климаттық өзгерістерді ескере отырып, экологиялық білім беру сапасы мен тәрбиеленушілердің экологиялық мәдениетін арттыру;

✓ ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру, қазақ тілін меңгеруге ынталандыру;

✓ педагогтердің біліктілікті арттыру курстарынан өткізу арқылы мектеп жасына дейінгі балаларға қазақ тілін үйрету бойынша «Тілге бойлау» пилоттық жобасын іске асыру;

✓ МДҰ мен ата-аналар қауымдастығының ықпалдастығын нығайту, «Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі», «Жас аналар мектебі» әлеуметтік институтын дамыту;

✓ МДҰ қызметінің басым бағытын айқындау, Даму бағдарламасын әзірлеу;

✓ МДҰ-ның сапаны бағалау өлшемшарттарына сәйкестігін 50% – ға дейін ұлғайту (2023 ж. - 25%);

✓ жаңа жүйе бойынша МДҰ педагогтерін аттестаттаудан өткізу;

✓ тәрбиеленушілердің білім алудағы жетістіктері негізінде педагогтің қызметін бағалау;

✓ «Ұстаз Ұлттық платформасы» арқылы «Педагог бейіні» цифрлық модулінде кәсіби қызметтің нәтижелерін жинақтау;

✓ «жоғары», «бірінші», «екінші» біліктілік санаты бар педагогтер 2024 жылдың соңына дейін жаңа жүйе бойынша аттестаттаудан міндетті түрде өтуі;

✓ тәрбиелеу-білім беру процесіне енгізу үшін МДҰ педагогтерінің озық тәжірибесінің электрондық Банкін қалыптастыру;

✓ Құзыреттілік орталықтарында үздік педагогикалық тәжірибе алмасу және тарату;

✓ Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі Балаларды ерте дамыту институтының (бұдан әрі – Институт) сайтында4 виртуалды әдістемелік кабинет арқылы педагогтер практикасын және ата-аналарды қолдау;

✓ «Білім берудегі өзгерістердің 1000 көшбасшысы» бағдарламасы аясында МДҰ басшыларының республикалық кадрлық резервіне 50 үміткерді іріктеу.

МДҰ-да тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру үшін алдымен тәрбиеленушілер үшін қауіпсіз және жайлы ортаның құрылуына ерекше назар аудару қажет.

Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидаларына (бұдан әрі- Үлгілік қағидалар)5 сәйкес МДҰ-ның негізгі міндеттері:

- мектеп жасына дейінгі тәрбиеленушілердің өмірін және денсаулығын қорғау;
- тәрбиеленушілердің, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері және жеке мүмкіндіктері бар тәрбиеленушілердің дене, зияткерлік және жеке тұлғалық дамуын қамтамасыз ететін оңтайлы жағдайлар жасау.

«Білім туралы» ҚР Заңы шеңберінде МДҰ басшысы ұйымды тікелей басқаруды жүзеге асырады, оқыту мен тәрбиелеудің, еңбек пен демалыстың салауатты және қауіпсіз жағдайларын жасауға, кадрларды іріктеуге, орналастыруға және қызметкерлердің нормативтік құқықтық актілерге сәйкес лауазымдық міндеттерін орындауын бақылауға жауапты болады.

Балалардың құқықтарын бұзу жағдайларының жиілеуіне байланысты балалардың күні бойы қауіпсіз болуының алдын алу және ескерту үшін тәрбие-білім беру үдерісіне тиісті бақылауды қамтамасыз ету, алдын алу іс- шараларын уақтылы жоспарлау және баланың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін жағдайларды жою жөнінде тиісті шаралар қабылдау ұсынылады.

Педагогтер балаларда барлық режимдік сәттерде қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруға ерекше назар аударуы керек.

Балаларды зорлық-зомбылықтан қорғау, суицидтің алдын алу және олардың құқықтары мен саламаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі 2023- 2025 жылдарға арналған кешенді жоспарды іске асыруға сәйкес жаңа оқу жылында тәрбиелеу-білім беру процесіне енгізу үшін балалардың қауіпсіздігіне байланысты тақырыптар енгізіледі.

Маңызды сапалы өзара іс-қимыл – бұл педагогтің әр баламен жеке қарым-қатынасы, баланың іс-әрекетіне және оның пікіріне шынайы қызығушылық, тыңдау, қолдау көрсету, жылы көзқарас таныту, топта/сыныпта эмоционалды жайлылық орнату, мүдделер мен қажеттіліктерді құрметтеу, жетістіктерге қуану, балалардың бастамаларын қолдау болып табылады.

Құбылмалы әлемде педагогтің үнемі даму, сұрақтар қою, дәлелдер іздеу, оларды сыни тұрғыдан талдау және шығармашылық эксперименттер жүргізу қабілеті маңызды. Педагогтер белсенді зерттеуші және балалармен жұмыс істеудің жаңа нысандарын жасаушы, жаңашыл және жауапты болуы тиіс.

Сонымен қатар, педагогтер тәрбиелеу-білім беру процесінде стандарттың талаптарын ескеруі, үлгілік жоспарының нормативтік оқу жүктемесін орындауы, үлгілік бағдарламаны іске асыруы, тәрбиеленушілердің жасына, психофизиологиялық ерекшеліктеріне, қабілеттеріне, мүдделері мен қажеттіліктеріне сәйкес нысандарын, әдістерін, тәсілдерін, құралдарын қолдануы қажет.

Тәрбиеленушілердің эмоционалдық және физикалық жайлылығын, жан- жақты және толыққанды дамуын, балалардың әрекет түрлерін және бірге әрекет етуге қатысушыларды таңдау мүмкіндігін, ойын аймақтарының қанықтылығын, қолжетімділігін, вариативтілігін және қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін дамытушы орта құрылады.

Дамытушы ортаны құруға ұсынымдар:

-Үлгілік бағдарламаны және білім беру (вариативтік, жеке, бейімделген, қосымша) бағдарламаларын іске асыруды қамтамасыз етуі;

-балалардың жастарына сәйкес болуы;

-барлық топтық бөлменің үй-жайлары, кабинеттер, ойындар мен ойыншықтар, материалдар, құралдардың тәрбиеленушілер, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін қолжетімді болуы;

-балалардың демалуына немесе оңаша ойнауына, қолайлы эмоционалды жай-күйін дамытуға арналған орынды жабдықтау;

-ересек пен баланың бірге әрекет етуі үшін (заттар мен ойыншықтар, кітаптар, материалдар, құралдардың балалардың жасына және Үлгілік бағдарламаның мазмұнына сәйкес болуы) қанық, мазмұнды болуы;

-әртүрлілік (барлық тәрбиеленушілердің ойын, шығармашылық, зерттеу, танымдық әрекеттері мен қимыл белсенділігін соның ішінде ірі және ұсақ моториканы дамытуға, қимылды ойындар мен жарыстар ұйымдастыруға, балаларға қолжетімді материалдармен соның ішінде құммен, сумен эксперимент жасауға жабдықтардың (топта, дәлізде, ойын алаңында да болуы);

-балалар әрекеті түрлерінің вариативтілігі;

-көпфункционалдылығы (балалар жиһаздары, жұмсақ модулдер, театр- ландырылған қойылымдарға арналған шымылдық, топта табиғи материалдардың болуы);

-өзгермелі (балалардың қызығушылықтары мен мүмкіндіктеріне және тәрбиелеу-білім беру процесінің мазмұнына сәйкес ортаны өзгерту мүмкіндігі) болуы.

Топтық бөлмелерде мынадай қызығушылықты орталықтарын құруға болады:

-ұлттық құндылықтар;

-сюжетті-рөлдік ойындар;

-театрландырылған ойындар;

-демалыс орны;

-кітап бұрышы;

-құрастыру және робототехника;

-табиғат және ғылым;

-шығармашылық;

-мамандықтар әлемі.

Мектеп жасына дейінгі балаларды қазақ халқының тұрмыстық заттарымен және салт-дәстүрлерімен таныстыру үшін ұлттық құндылықтар кабинетін немесе орталығын ашу және:

-қазақ халқының тұрмыстық заттарымен, музыкалық аспаптарымен, әшекей бұйымдарымен, ұлттық киімдерімен және басқалармен жабдықтау;

-қазақ халқының ұлттық ойындарын («асық», «бес тас», «бестемше» және басқалар) ойнауға орындарды жабдықтау;

-кілем тоқитын, құмыра, ыдыс-аяқ жасайтын құралдармен жабдықтау;

-қыздардың шашын өретін, қамшы өретін бұрыштар жасау;

-балаларға арналған түрлі шараларды өткізу үшін құралдармен жабдықтау, «Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі», «Жас аналар мектебі» жұмыстарын ұйымдастыру үшін жағдай жасау ұсынылады.

Дамытушы ортаны жақсарту үшін Үлгілік бағдарламаның нұсқаулығын
пайдалану ұсынылады.

Тәрбиелеу-білім беру процесі:

-перспективалық жоспарға;

-циклограммаға сәйкес жүзеге асады.

Үлгілік бағдарламаның мазмұнын меңгерту бойынша мониторинг жүргізіледі.

Тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру үшін педагог ұйымдастырылған іс-әрекеттің Перспективалық жоспарын (бұдан әрі - Перспективалық жоспар) әзірлейді, апта сайын тәрбиелеу-білім беру процесінің Циклограммасын (бұдан әрі – Циклограмма) Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттар тізбесі 1- қосымшаға сәйкес құрады.

Перспективалық жоспарды Үлгілік жоспарлар мен Үлгілік бағдарламаға сәйкес жас тобында жұмыс істейтін педагогтермен, тәрбиешілермен (қазақ тілі мұғалімімен, дене шынықтыру (жүзу) нұсқаушысымен, музыка жетекшісімен) бірлесіп, жасайды. Перспективалық жоспарда оқу жылына арналған міндеттер бөлінеді, олар балалардың бағдарламаны игеруіне байланысты қайталануы, толықтырылуы, түзетілуі және өзгертілуі мүмкін.

Циклограмма әр аптаға құрылады, ол балаларды қабылдаудан бастап, түрлі балалар әрекеттерін, серуенді өткізуді, күндізгі ұйқыны ұйымдастыруды, балалардың үйге қайтуына дейін барлық режимдік сәттердің орындалуын қамтамасыз етеді.

Циклограмманың құрылымы МДҰ-ның күн тәртібіне сәйкес құрылады. Циклограмманы жоспарлауға қойылатын талаптар:

-аптаның әрбір күніне Перспективалық жоспардағы ұйымдастырылған іс-әрекеттердің міндеттеріне сәйкес балалармен өткізілетін әрекет түрлерін анықтау;

-әрбір әрекет түрлерін өткізуде бағдарлама мазмұнын жүйелілік пен сабақтастық қағидасын сақтау;

-балаларды тәрбиелеу мен оқытуда инновациялық технологияларды, әдістер мен тәсілдерді қолдану;

-балалар әрекетін ұйымдастыру үшін жайлы дамытушы заттық- кеңістіктік орта құру.

Ұйымдастырылған іс-әрекет – Үлгілік бағдарламаның мазмұнын, оның ішінде мектепке дейінгі ұйымның жұмыс бағытын ескере отырып, балаларды қазақ халқының ұлттық құндылықтарына, отбасылық құндылықтарға, патриоттық сезімге, Отанға деген сүйіспеншілікке, мәдени-әлеуметтік нормаларға баулу, қауіпсіз мінез-құлық қағидаларын (4-қосымша) қалыптастыру бойынша міндеттерді іске асыру үшін күні бойы педагогтің ойын түріндегі түрлі балалар әрекеті (ойын, қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, еңбек, дербес) арқылы ұйымдастыратын кіріктірілген әрекеті.

Циклограмманың «Ұйымдастырылған іс-әрекет» бөлімін құрастыруда алдымен тақырыбы жазылады, егер болған жағдайда, ал тақырып болмаған кезде ойын немесе әрекет түрлері жазылады. Содан кейін Перспективалық жоспарда айқындалған міндеттерді іске асыру үшін әр күнге кіріктірілген ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері айқындалады.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттерді барлық топпен де, шағын топтармен де қызығушылық орталықтарында ұйымдастыруға болады.

Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізу кезінде педагог түсіндіруге уақытты көп бөлмей, оның орнына көрсетуге, балалардың әрекеттерді орындауына (іс-әрекеттерге, ойындарға, пікір алмасуға, зерттеулерге, шығармаларға, сурет салуға, шешім шығаруына) мән беруі қажет.

Педагог әрекетінің алгоритмі:

-балаларға айтып беру;

-балаларға көрсету;

-балалармен бірге орындау.

Ұйымдастырылған іс-әрекет тек топ бөлмесінде ғана емес, сондай-ақ жатын, қабылдау бөлмелерінде, арнайы кабинеттерде (бар болған жағдайда), дәліздерде, ойын алаңдарында және т.б. балаларға қауіпсіз, жайлы жағдайларда өткізу ұсынылады.

Сондай-ақ, Институттың сайтында Педагогтер үшін тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру, даму ортасын жарақтандыру, ұйымдастырылған іс-шараларды, режимдік сәттерді, бағыттар бойынша МДҰ жұмысын жүргізу,

«Әжелер мектебі», «Аналар мектебі», «Әкелер мектебі» жұмыстарын ұйымдастыру бойынша негізгі құжаттар: іс-шаралар мен ертеңгіліктер орналастырылған, отбасындағы балаларды тәрбиелеу және дамыту бойынша ата-аналарға арналған логопедтердің, психологтардың және мамандардың кеңестері; ойындар, сондай-ақ мектепалды даярлық бойынша ұсынымдар орналастырылған «Виртуалды әдістемелік кабинет» ашы

Әдістемелік кеңес №2

Мерзімі: 12.11.2024 жыл

Қараша №2 **Тақырыбы:** «Жаңа технологиялық әдіс-тәсілдерді оқыту мен тәрбиелеу процесінде тиімді қолдану арқылы нәтижеге жету жолдары» **Жүргізілу түрі:** конференция	
№1 әдістемелік кеңес шешімдерінің орындалуы.	әдіскер
Дамыту орталықтарын ұйымдастыру арқылы тәрбиеленушілерді дамыту	тәрбиеші – Б.Арипбаева
«Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі», «Аналар мектебі» жұмысының барысы	әдіскер
Мектеп жасына дейінгі балаларды экологиялық тәрбие беруде дамытушылық жұмыстарын жетілдіру .	Тәрбиеші – Л.Ташенова
Ағымдағы мәселелер.	әдіскер

№2 әдістемелік кеңеске педагогтардың қатысуын тіркеу

Тақырыбы: «Жаңа технологиялық әдіс-тәсілдерді оқыту мен тәрбиелеу процесінде тиімді қолдану арқылы нәтижеге жету жолдары»
Жүргізілу түрі: конференция
Күні: 12.11.2024 жыл

№	Педагогтардың аты-жөні	Қызметі	Қолы
1.	Д.Нартбаева	Меңгеруші, әдіскер	
2.	А.Ташбекова	Тәрбиеші	
3.	А.Нысанбаева	Тәрбиеші	
4.	Б.Арипбаева	Тәрбиеші	
5.	Л.Ташенова	Тәрбиеші	
6.	Б.Асханова	Тәрбиеші	

Әдістемелік кеңес отырысының
Х А Т Т А М А С Ы №2

Тақырыбы: «Жаңа технологиялық әдіс-тәсілдерді оқыту мен тәрбиелеу процесінде тиімді қолдану арқылы нәтижеге жету жолдары»
Жүргізілу түрі: конференция
Күні: 12.11.2024 жыл
Әдістемелік кеңес төрайымы: Д.Нартбаева-әдіскер
Хатшы: А.Нысанбаева - тәрбиеші
Қатысқаны:7
Қатыспағаны:-

Күн тәртібінде:

1.№1 әдістемелік кеңес шешімдерінің орындалуы - әдіскер-Д.Нартбаева
2. Дамыту орталықтарын ұйымдастыру арқылы тәрбиеленушілерді дамыту -тәрбиеші – Л.Ташенова
3. «Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі», «Аналар мектебі» жұмысының барысы - әдіскер-Д.Нартбаева
4. Мектеп жасына дейінгі балаларды экологиялық тәрбие беруде дамытушылық жұмыстарын жетілдіру . Тәрбиеші – Б.Асханова
5. Ағымдағы мәселелер. әдіскер-Д.Нартбаева

І ТЫҢДАЛДЫ: №1 әдістемелік кеңес шешімдерінің орындалуы
СӨЙЛЕДІ: әдіскер Д.Нартбаева өткен әдістемелік кеңес шешіміне тоқталып өтті. Балаларды тәрбиелеу мен оқытуда 2024-2025 оқу жылындағы әдістемелік нұсқаулық басшылыққа алынып, жұмыстар жүргізілуде. Педагогтар Үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес топтардың жас ерекшеліктеріне сәйкес перспективалық жоспарын жасап, балаларды тәрбиелеу мен оқыту циклограммасын уақытылы жүргізуде. «Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі», «Аналар мектебі» жұмыстары бақылауға алынып, жоспарға сәйкес жүргізілуде. Әжелер мектебі аясында «Әжем, атам және мен» отбасылық сайысы, «Әкелер мектебі» аясында «Қамшы өру» қолөнер көрмесі ұйымдастырылып өткізілді, - деді.
ІІ ТЫҢДАЛДЫ: Дамыту орталықтарын ұйымдастыру арқылы тәрбиеленушілерді дамыту
СӨЙЛЕДІ: тәрбиеші Б.Арипбаева сөз алды.Бүгінгі таңда дамып келе жатқан заттық-дамытушы ортаны құру мәселесі ерекше өзекті болып табылады. Бұл мектепке дейінгі білім берудің жалпыға міндетті мемлекеттік білім беру стандартыерекше назар аударады. Заттық дамытушы ортасының орталығында оның сұраныстары мен қызығушылықтары бар бала тұр, ал білім беру мекемесі (педагогикалық ұжым) әр тұлғаның өзіндік ерекшелігін, бірегейлігі мен даралығын дамытуға бағытталған сапалы білім беру қызметтерін ұсынады.

С. Л. Новоселованың тұжырымдамасы бойынша «Даму ортасы - бұл баланың рухани және физикалық келбетін дамытудың мазмұнын функционалды түрде жаңартатын баланың іс-әрекетінің материалдық объектілерінің жүйесі».
Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының мақсаты-әр баланың шығармашылық белсенділігін қамтамасыз ете алатын, оған өз мүмкіндіктерін жүзеге асыруға мүмкіндік беретін осындай даму ортасын құру.
Дамытушы орта-әрбір жас кезеңінің ерекшеліктеріне сәйкес мектеп жасына дейінгі балаларды дамытуға арналған бағдарламаны, материалдарды, жабдықтар мен мүкәммалды іске асыруға бейімделген, арнайы ұйымдастырылған кеңістікті (топтық үй-жайларды, арнайы үй-жайларды (спорт, музыка залы) + шағын қашықтықта орналасқан іргелес аумақты білдіретін білім беру ортасының бөлігі, қорғау және оларды нығайту болып табылады.
Заттық-дамытушы ортаны ұйымдастыру кезінде бізкелесі принциптерді басшылыққа аламыз:
1) ортаның қанықтылығы балалардың жас ерекшеліктеріне және бағдарламаның мазмұнына сәйкес келуі тиіс.
Білім беру кеңістігін ұйымдастыру және материалдардың, жабдықтар мен мүкәммалдың алуан түрлілігі: тәрбиеленушілердің барлық санаттарының ойын, танымдық, зерттеу және шығармашылық белсенділігін, балаларға қолжетімді материалдармен (соның ішінде құммен және сумен)тәжірибе жасауды қамтамасыз етуі тиіс;

қозғалыс белсенділігі, оның ішінде ірі және ұсақ мотериканы дамыту, қимылды ойындар мен жарыстарға қатысу;

заттық-дамытушы ортамен өзара әрекеттесудегі балалардың эмоционалды әл-ауқаты;

балалардың өзін-өзі көрсету мүмкіндігі.

2) кеңістіктің трансформациялануы білім беру ортасына және білім беру жағдайына, оның ішінде балалардың қызығушылықтары мен мүмкіндіктерінің өзгеруіне байланысты пәндік - кеңістіктік ортаның өзгеру мүмкіндігін болжайды. Бұрын ойындар орналасқан сөрелері бар стационарлық шкафтар қолданылған, трансформация туралы әңгіме болған жоқ, енді балалар кеңістікті экрандармен, маркерлермен өз бетінше бөліседі)

3) материалдардың көпфункционалдығы мыналарды көздейді:

Балалар жиһазы, төсеніштер, жұмсақ Модульдер, экрандар және т. б. сияқты пәндік ортаның әртүрлі компоненттерін әр түрлі пайдалану мүмкіндігі.

топта көп функционалды (пайдаланудың қатаң бекітілген тәсілі жоқ), оның ішінде балалар белсенділігінің әртүрлі түрлерінде, оның ішінде балалар ойынында алмастырушы заттар ретінде пайдалануға жарамды заттардың болуы.

4) ортаның өзгергіштігі мыналарды қамтиды:

топта әртүрлі кеңістіктердің болуы (ойын, құрылыс, құпиялылық және т. б. үшін), сондай-ақ балалардың еркін таңдауын қамтамасыз ететін әртүрлі материалдар, ойындар, ойыншықтар мен жабдықтар;

ойын материалының мезгіл-мезгіл ауысуы, балалардың ойын, мотор, танымдық және зерттеу белсенділігін ынталандыратын жаңа заттардың пайда болуы.

5) ортаның қолжетімділігі мыналарды көздейді:

тәрбиеленушілерге, білім беру процесі жүзеге асырылатын топтың барлық үй-жайларына қолжетімділік;

тәрбиеленушілердің балалар белсенділігінің барлық негізгі түрлерін қамтамасыз ететін ойындарға, ойыншықтарға, материалдарға, жәрдемақыларға еркін қол жеткізуі.

6) заттық-дамытушы ортаның қауіпсіздігі оның барлық элементтерінің оларды пайдаланудың сенімділігі мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі талаптарға сәйкестігін көздейді.

Өздеріңіз білетіндей, мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс істеудің негізгі формасы және олар үшін жетекші қызмет-бұл ойын. Сондықтан педагог-практиктер мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының дамып келе жатқан заттық-дамытушы ортасын жаңартуға қызығушылық танытады. Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты талаптарын ескере отырып, мектепке дейінгі білім беру мекемесінде заттық-дамушы ортаны ұйымдастыру әр баланың бейімділігін, қызығушылығын және белсенділік деңгейін ескере отырып, оның даралығын тиімді дамытуға мүмкіндік беретін етіп құрылады.

Тәрбиешілер қоршаған ортаны балалардың танымдық, эмоционалдық, моторлық белсенділігін ынталандыратын элементтермен байытады. Заттық-дамытушы орта әр баланың сүйікті ісімен еркін айналысуға мүмкіндігі болатындай етіп ұйымдастырылады, жабдықтарды даму орталықтарына (секторларға) орналастыру балаларға жалпы мүдделер бойынша кіші топтарға бірігуге мүмкіндік береді: құрылыс, сурет салу, қол еңбегі, театр - ойын қызметі, эксперимент. Танымдық қызметті белсендіретін материалдар жабдықта міндетті болып табылады: білім беру ойындары, техникалық құрылғылар мен ойыншықтар, модельдер, тәжірибелік - іздестіру жұмыстарына арналған заттар - магниттер, үлкейткіш әйнектер, таразылар, стакандар және басқалар; зерттеуге, тәжірибе жасауға, коллекциялар жасауға арналған табиғи материалдардың үлкен таңдауы.

Қанықкан заттық-дамытушы орта әр баланың қызықты, мазмұнды өмірін және жан-жақты дамуын ұйымдастыруға негіз болады. Дамытушы пәндік орта баланың жеке басын қалыптастырудың негізгі құралы болып табылады және оның білімі мен әлеуметтік тәжірибесінің қайнар көзі болып табылады.

Дамытушы пәндік-кеңістіктік орта мектеп жасына дейінгі балаларды дамыту, олардың денсаулығын сақтау және нығайту, олардың даму ерекшеліктерін ескеру және кемшіліктерін түзету үшін топ кеңістігінің және материалдардың, жабдықтар мен Мүкәммалдың білім беру әлеуетін барынша іске асыруды қамтамасыз етеді

Мектепке дейінгі білім беру мекемесінің мұғалімдері үшін балалардың іс-әрекетін, оның ішінде дербес іс-әрекетін ұйымдастыру өте маңызды, осылайша оқушылар өздерін байқауға, есте сақтауға, салыстыруға, әрекет етуге, мақсатқа жетуге машықтанады. Бұл ретте баланың даму көрсеткіші білім мен дағдылар емес, өз қызметін өз бетінше ұйымдастыру қабілеті болып

табылады: өз алдына мақсат қою, жұмыс орнын жабдықтау, іс-әрекетті жоспарлау, ерікті күш салу, іс-әрекеттің логикалық тізбегін құру, ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынаста оң мәдени-этикалық қасиеттерді көрсете отырып, ойластырылған нәтижеге қол жеткізу.

Эмоционалды қанықтылық-бұл Даму ортасының ажырамас ерекшелігі. Тартымды, күлкілі, қызықты, жарқын, мәнерлі, қызығушылықты оятады және есте сақтау оңай. Тәрбиеші баланың жадының бұл ерекшелігін әрдайым ескеруі керек.

Топта өзін - өзі дамытуға жағдай жасағанда, ұлдар мен қыздар басқаша қарап, көреді, тыңдайды және естиді, басқаша сөйлейді және үндемейді, сезінеді және сезінеді. Сондықтан ұлдарға қыздарға қарағанда көбірек орын қажет, олар күн сайын бірдей нәрсені жасай алмайды. Бірақ қыздар да, ұлдар да шығармашылық, ізденіс, жаңа идеяларды ұсыну, жаңа міндеттерді шешуде бұрынғы білімдерін жаңарту тәжірибесін алуы керек. Сенсорлық әсерлердің әртүрлілігі мен байлығы, топтағы әр орталыққа еркін көзқарас мүмкіндігі екі жыныстағы оқушылардың эмоционалды және интеллектуалды дамуына ықпал етеді, - деді.

Шешім: Заттық-дамытушы ортаны толықтыру жандандырылсын.

ІІІ ТЫҢДАЛДЫ:«Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі», «Аналар мектебі» жұмысының барысы.

СӨЙЛЕДІ: Әдіскер Д.Нартбаева сөз алды. Мектепке дейінгі білім беру сапасын арттыру үшін отбасы мен МДҰ- ның тығыз ынтымақтастығы қажет.

Ата-аналарды педагогикалық процеске тарту үшін:

- балаларды дамыту мен тәрбиелеуде отбасының және МДҰ-ның күш- жігерін біріктіру, әр тәрбиеленушінің отбасымен серіктестік қарым-қатынас орнату;
- ата-аналарды, тәрбиеленушілер мен педагогтерді өзара түсіністік, ортақ мүдделер, қарым-қатынасқа оң көңіл-күй және қайырымды өзара қолдау атмосферасын құру;
- ата-аналармен және балалардың заңды өкілдерімен сындарлы ынтымақтастық орнату үшін педагогтерді даярлау қажет.

Бұл бағыттарды іске асыруда биылғы әдістемелік нұсқаулық хатта балабақшалар жанында «Әжелер мектебін», «Аналар мектебін», «Әкелер мектебін» ұйымдастырудың маңызы зор екендігі нақты көрсетілген. Бұл шағын қауымдастықтың міндеті - ата-аналар мен балалардың арасында қарым-қатынас мәдениетін дамыту, өзара түсіністік, екіжақты сыйластық, сыпайылық сақтау, мейірімділік таныту, үлгі болу (ата-аналар, педагогтер және басқалар үшін), ұрпақтар сабақтастығын тәрбие жүйесіне енгізудің тиімді жолдарын қарастыру.

МДҰ және отбасы тандемінде ұрпақтар сабақтастығының икемді және қолайлы жағдайларын жасай отырып, ұлттық дәстүрлер мен құндылықтар көзі болып табылатын өмір бойы жалғасатын процесс ретінде тәрбие мен оқытуды ұйымдастыру барысында осы үш мектеп аясында жоспар жасалынып жұмыстар жүргізілуде Қоғамда баланы тәрбиелеу және оның дамуы үнемі бірлескен әлеуметтік ортаға интеграцияланған. Бұл – ұлттық мәдени кодқа, іс- әрекеттің тәуелсіздігіне, Отан мен ана тіліне деген еркіндік пен мақтаныш сезіміне сүйене отырып, қазіргі заман жағдайында баланың бойында өмірлік дағдыларды қалыптастыру қағидатының негізі. «Әжелер мектебі» аясында «Жүн түту» өнері, «Киіз басып үйренеміз», «Ұршық үйрену» жұмыстары жоспарланса, «Әкелер мектебі» аясында «Қамшы өру», «Мен және менің әкем» әңгіме, «Менің әкемнің портреті» сурет салу, Әкем үйде, анам үйде жоқ, әкеме кім түскі ас береді?» жапсыру бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері өткізілді. «Аналар мектебі» аясында «Менің әдемі алқам», «Қуыршаққа арналған көйлек» тақырыптарында жапсыру және мүсіндеу жұмыстары жүргізілді. Бөбекжайдағы «Әжелер мектебі», «Аналар мектебі», «Әкелер мектебі» жұмыстары жыл бойы жалғасын тауып, ата-аналарды тарту керек,-деді.

Шешім: Бөбекжайдағы «Әжелер мектебі», «Аналар мектебі», «Әкелер мектебі» жұмыстары қанағаттанарлық.

ІVТЫҢДАЛДЫ:Мектеп жасына дейінгі балаларды экологиялық тәрбие беруде дамытушылық жұмыстарын жетілдіру.

СӨЙЛЕДІ: ТәрбиешіЛ.Ташеновасөз алды.Барлық МДҰ-да экологиялық білім беруге, адам – табиғаттың бір бөлігі екенін және оны қорғау, сақтау керектігі туралы қарапайым экологиялық түсініктерді қалыптастыруға ерекше көңіл бөлінеді.

Мектеп жасына дейінгі балаларда экологиялық мәдениет негіздерін қалыптастыру режимдік сәттерде:

-баламалы энергия көздерін, су ресурстарын үнемдеу және сақтау, оларды тиімді пайдалануға (су, ауа, күн энергиясы) баулу;
-сюжетті - рөлдік ойындарды ұйымдастыру;
-тірі және өлі табиғат объектілерін бақылауды күнделікті жүргізу;

-балалар әрекетінің түрлерін ұйымдастыру;
-балалар кітаптарын, иллюстрацияларды, бейнероликтерді, мультфильмдерді қарау;
-қарапайым эксперименттерді жасау;
-қалдықтарды жинау, сұрыптау, қайта өңдеу және қайта пайдалану;
-табиғат бұрышындағы құстар мен жануарларды қоректендіру, балабақша ауласындағы, жылыжайдағы өсімдіктерді суару, баптау, еңбекке баулу жұмыстарын ұйымдастыру арқылы жүзеге асады.

Балалар үшін экологиялық-ақпараттық шаралар, акциялар, көрмелер, байқаулар, экологиялық жобалар («Жасыл балабақша», «Метеостанция», «Құстар күні» және т.б.) қызықты болып табылады.

Балаларды табиғатқа жауапкершілікпен және қамқорлықпен қарауға баулу мақсатында Министрлік Экологиялық мәдениетті дамытудың 2024- 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасының жобасын әзірледі.

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2023 жылғы 19 шілдедегі № 213 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында экологиялық білім мен тәрбиені дамыту жөніндегі 2023-2029 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарын іске асыру аясында білім берудің барлық деңгейлерінде экологиялық білім беру сапасын арттыру тәсілдері түбегейлі қайта қаралды.

Балалардың экологиялық тәрбиесі деп біз, ең алдымен, адамгершілікке, яғни мейірімділікке, табиғатқа да, жақын жерде тұратын адамдарға да, жерді толыққанды өмір сүруге қалдыру керек ұрпақтарға да жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеуді түсінеміз. Экологиялық тәрбие балаларға өзін де, айналада болып жатқан барлық нәрсені түсінуге үйретуі керек.

Балаларды табиғатта және адамдар арасында өзін дұрыс ұстауға үйрету керек. Көбінесе білімнің жоқтығынан олар дұрыс мінез-құлық жолын таңдай алмайды. Тәрбие жұмысын балалар үшін байқалмай және тартымды ету қажет. Экологиялық білімді игере отырып, бала тірі организмнің сыртқы ортамен ажырамас байланысы туралы біледі, тіршілік ету ортасының белгілі бір элементтеріне бейімделуге әкеледі. Тіршілікті тану арқылы болмыстың руханилығы, табиғатты эстетикалық қабылдау жүреді, адамның әлеммен өзара әрекеттесу этикасы қалыптасады.

Мектеп жасына дейінгі балаға қол жетімді, қызықты түрде қандай қарапайым экологиялық білім беруге болады?

Ол қандай дағдыларды, дағдыларды игере алады?

Экологиялық тәрбие (оқыту, білім беру, баланың дамуы) мазмұнын іріктеу кезінде мынадай ережелерді ескеру қажет:

* экологиялық білім берудің мақсаты-қоршаған ортаға қатысты өз әрекеттерінің салдарын білуге қабілетті және табиғатпен салыстырмалы түрде үйлесімді өмір сүре алатын жаңа экологиялық ойлауы бар жаңа типтегі адамды қалыптастыру;
* мектеп жасына дейінгі балалар-үздіксіз білім беру жүйесінің бастапқы буыны, демек олардың білім беру мазмұны мазмұнмен байланысты болуы керек;
* білім-бұл мақсат емес, тек балалардың табиғатқа деген белгілі бір көзқарасын, экологиялық сауатты және қауіпсіз мінез-құлқын, белсенді өмірлік ұстанымын қалыптастыруға көмектеседі;
* мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық қызығушылығы, атап айтқанда табиғатқа деген қызығушылығы өте дамыған. Дәл осы жаста олар әлемді тұтастай қабылдайды, бұл экологиялық дүниетанымның қалыптасуына ықпал етеді. Бұл танымдық қызығушылықты сақтау өте маңызды;
* мазмұны ғылыми тұрғыдан ерекшеленуі керек. Жасына қарамастан, балалар қоршаған әлем туралы, атап айтқанда табиғат туралы ғылыми идеяларды қол жетімді түрде алуы керек. Ғылыми дүниетанымның қалыптасуы әсіресе мифологиялық сана қоғамда кең таралған, табиғи құбылыстарды түсіндіруге ғылыми көзқарас болмаған кезде өте маңызды;
* мазмұны балаларда бір жағынан қоршаған әлемді тұтас қабылдауды және екінші жағынан осы бүтін бөліктердің өзара байланысын қалыптастыруға ықпал етуі керек;
* экологиялық білім-жалпы білім берудің бір бөлігі, ол пәнаралық сипатқа ие, ойлауды, сөйлеуді, эрудицияны, эмоционалдық саланы, адамгершілік тәрбиені дамытуға, яғни тұтастай тұлғаның қалыптасуына ықпал етеді;
* экологиялық сауатты қауіпсіз мінез-құлық нормаларын балалар қарапайым экологиялық білім мен табиғаттағы себеп-салдарлық байланыстарды түсіну негізінде түсінуге және дербес қалыптастыруға үйретуі керек;

* бала өзін табиғаттың бір бөлігі ретінде түсінуі керек, экологиялық тәрбие балалардың табиғатқа деген белгілі бір көзқарасын ғана емес (атап айтқанда, таза тұтынушылық көзқарастан бас тарту), сонымен қатар табиғатты ұтымды пайдалану дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді.

Мектеп жасына дейінгі балаларда бірлескен іс-әрекеттегі балалар практикалық орындаушыларға қарағанда көбірек бақылаушылар болып табылады, дегенмен дәл осы жаста табиғатпен өзара әрекеттесу үлгісі өте маңызды: балалар ересек адамның жануарлар мен өсімдіктермен мейірімді әңгімесін естиді және сіңіреді, не істеу керек және қалай істеу керектігі туралы сабырлы және анық түсініктемелер тәрбиешінің әрекеттерін көреді және оларға ықыласпен қатысады.

Ортаңғы топта тәрбиеші мен балалар бірге әрекет етеді, дегенмен басымдық ересек адамға тиесілі, бұл формулада көрсетілген: "Мен істеймін — сен маған көмектесесің, Сен менің көмекшілерімсің. Біз үй жануарларына бірге қамқорлық жасаймыз!»

Ересек мектепке дейінгі жаста балалардың тәуелсіздігі қарқынды дамып, табиғат бұрышында олардың кезекшілігі пайда болады. Ересектер мен балалар рөлдерді өзгертеді: балалар өздері қажет етеді, ал тәрбиеші оларға көмектеседі (алғашқы кезде көмек өте үлкен болуы маңызды емес). Бұл жастағы Формула: сен өзің жасайсың, мен саған көмектесемін. Мен сенің көмекшіңмін, мен саған қолыңнан келгеннің бәрін жасауға көмектесемін: еске саламын, айтамын».

Тәрбиеші балалардың барлық жетістіктерін міндетті түрде атап өтеді, оларды тәуелсіздігі, сенімділігі мен бастамасы үшін мақтайды.

Балабақшаның жасыл аймағындағы ұйымдық-шаруашылық, еңбек қызметі, өсімдіктерді өсіру, жануарларға күтім жасау, әртүрлі формада болуы мүмкін және ересектер де, балалар да әртүрлі дәрежеде қатыса алады. Мектеп жасына дейінгі балалар бұл әрекетке үш жолмен қатыса алады:

- тәрбиешінің әртүрлі істер мен оқиғалар туралы әңгімесін тыңдау;
- ересектердің қызметін бақылау;
- іс жүзінде оған қатысу.

Сонымен, балаға мектепке дейінгі жаста экологиялық білім беру керек. Білім балаларға қол жетімді болуы керек. Оқытудағы сындарлы тәсіл туралы ұмытпау керек. Баланы экологиялық тәрбиелеу процесінде мұғалім мен мектеп жасына дейінгі баланың бірлескен қызметі үлкен рөл атқарады, өйткені мұғалім экологиялық мәдениеттің тасымалдаушысы болып табылады, экологиялық білім беру әдістемесін біледі және практикалық дағдыларды қалыптастыруға ықпал етеді.

Шешім: балаларға экологиялық тәрбие беруді жандандыру.

VI ТЫҢДАЛДЫ: Ағымдағы мәселелер.

СӨЙЛЕДІ: ӘдіскерД.Нартбаева алда жасалатын жұмыстарға тоқталып өтті. Желтоқсан айында өтетін тәуелсіздік мерекесіне «Біртұтас тәрбие» бағдарламасын үйлестіру. Мерекенің ұйымдастырылып өткізілуіне тәрбиешілер, музыка жетекшісі мен әдістемелік бірлестік жетекшісі және әдіскер жауапты екендігін айтты. Аудандық және облыстық деңгейде өтіліп жатқан балалар конкурсы мен педагогтер конкурсына қатысуды ұсынды және ол өздерінің біліктілік деңгейін арттыруға көмектесетінін айтты.

Қаулы етті

1.Балаларға экологиялық тәрбие беруді жандандыру.

2. «Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі», «Аналар мектебі» жұмыстары бақылауға алынып, жоспарға сәйкес жүргізілсін.

Әдістемелік кеңес төрайымы: Д.Нартбаева

Хатшы: А.Нысанбаева

Дамыту орталықтарын ұйымдастыру арқылы тәрбиеленушілерді дамыту

Бүгінгі таңда дамып келе жатқан заттық-дамытушы ортаны құру мәселесі ерекше өзекті болып табылады. Бұл мектепке дейінгі білім берудің жалпыға міндетті мемлекеттік білім беру стандартыерекше назар аударады. Заттық дамытушы ортасының орталығында оның сұраныстары мен қызығушылықтары бар бала тұр, ал білім беру мекемесі (педагогикалық ұжым) әр тұлғаның өзіндік ерекшелігін, бірегейлігі мен даралығын дамытуға бағытталған сапалы білім беру қызметтерін ұсынады.

С. Л. Новоселованың тұжырымдамасы бойынша «Даму ортасы - бұл баланың рухани және физикалық келбетін дамытудың мазмұнын функционалды түрде жаңартатын баланың іс-әрекетінің материалдық объектілерінің жүйесі».

Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының мақсаты-әр баланың шығармашылық белсенділігін қамтамасыз ете алатын, оған өз мүмкіндіктерін жүзеге асыруға мүмкіндік беретін осындай даму ортасын құру.

Дамытушы орта-әрбір жас кезеңінің ерекшеліктеріне сәйкес мектеп жасына дейінгі балаларды дамытуға арналған бағдарламаны, материалдарды, жабдықтар мен мүкәммалды іске асыруға бейімделген, арнайы ұйымдастырылған кеңістікті (топтық үй-жайларды, арнайы үй-жайларды (спорт, музыка залы) + шағын қашықтықта орналасқан іргелес аумақты білдіретін білім беру ортасының бөлігі, қорғау және оларды нығайту болып табылады.

Заттық-дамытушы ортаны ұйымдастыру кезінде бізкелесі принциптерді басшылыққа аламыз:

1) ортаның қанықтылығы балалардың жас ерекшеліктеріне және бағдарламаның мазмұнына сәйкес келуі тиіс.

Білім беру кеңістігін ұйымдастыру және материалдардың, жабдықтар мен мүкәммалдың алуан түрлілігі: тәрбиеленушілердің барлық санаттарының ойын, танымдық, зерттеу және шығармашылық белсенділігін, балаларға қолжетімді материалдармен (соның ішінде құммен және сумен)тәжірибе жасауды қамтамасыз етуі тиіс;

қозғалыс белсенділігі, оның ішінде ірі және ұсақ моториканы дамыту, қимылды ойындар мен жарыстарға қатысу;

заттық-дамытушы ортамен өзара әрекеттесудегі балалардың эмоционалды әл-ауқаты;

балалардың өзін-өзі көрсету мүмкіндігі.

2) кеңістіктің трансформациялануы білім беру ортасына және білім беру жағдайына, оның ішінде балалардың қызығушылықтары мен мүмкіндіктерінің өзгеруіне байланысты пәндік - кеңістіктік ортаның өзгеру мүмкіндігін болжайды. Бұрын ойындар орналасқан сөрелері бар стационарлық шкафтар қолданылған, трансформация туралы әңгіме болған жоқ, енді балалар кеңістікті экрандармен, маркерлермен өз бетінше бөліседі)

3) материалдардың көпфункционалдығы мыналарды көздейді:

Балалар жиһазы, төсеніштер, жұмсақ Модульдер, экрандар және т. б. сияқты пәндік ортаның әртүрлі компоненттерін әр түрлі пайдалану мүмкіндігі.

топта көп функционалды (пайдаланудың қатаң бекітілген тәсілі жоқ), оның ішінде балалар белсенділігінің әртүрлі түрлерінде, оның ішінде балалар ойынында алмастырушы заттар ретінде пайдалануға жарамды заттардың болуы.

4) ортаның өзгергіштігі мыналарды қамтиды:

топта әртүрлі кеңістіктердің болуы (ойын, құрылыс, құпиялылық және т. б. үшін), сондай-ақ балалардың еркін таңдауын қамтамасыз ететін әртүрлі материалдар, ойындар, ойыншықтар мен жабдықтар;

ойын материалының мезгіл-мезгіл ауысуы, балалардың ойын, мотор, танымдық және зерттеу белсенділігін ынталандыратын жаңа заттардың пайда болуы.

5) ортаның қолжетімділігі мыналарды көздейді:

тәрбиеленушілерге, білім беру процесі жүзеге асырылатын топтың барлық үй-жайларына қолжетімділік;

тәрбиеленушілердің балалар белсенділігінің барлық негізгі түрлерін қамтамасыз ететін ойындарға, ойыншықтарға, материалдарға, жәрдемақыларға еркін қол жеткізуі.

6) заттық-дамытушы ортаның қауіпсіздігі оның барлық элементтерінің оларды пайдаланудың сенімділігі мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі талаптарға сәйкестігін көздейді.

Өздеріңіз білетіндей, мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс істеудің негізгі формасы және олар үшін жетекші қызмет-бұл ойын. Сондықтан педагог-практиктер мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының дамып келе жатқан заттық-дамытушы ортасын жаңартуға қызығушылық танытады. Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты талаптарын ескере отырып, мектепке дейінгі білім беру мекемесінде заттық-дамушы ортаны ұйымдастыру әр баланың бейімділігін, қызығушылығын және белсенділік деңгейін ескере отырып, оның даралығын тиімді дамытуға мүмкіндік беретін етіп құрылады.

Тәрбиешілер қоршаған ортаны балалардың танымдық, эмоционалдық, моторлық белсенділігін ынталандыратын элементтермен байытады. Заттық-дамытушы орта әр баланың сүйікті ісімен еркін айналысуға мүмкіндігі болатындай етіп ұйымдастырылады, жабдықтарды даму орталықтарына (секторларға) орналастыру балаларға жалпы мүдделер бойынша кіші топтарға бірігуге мүмкіндік береді: құрылыс, сурет салу, қол еңбегі, театр - ойын қызметі, эксперимент. Танымдық қызметті белсендіретін материалдар жабдықта міндетті болып табылады: білім беру ойындары, техникалық құрылғылар мен ойыншықтар, модельдер, тәжірибелік - іздестіру жұмыстарына арналған заттар - магниттер, үлкейткіш әйнектер, таразылар, стакандар және басқалар; зерттеуге, тәжірибе жасауға, коллекциялар жасауға арналған табиғи материалдардың үлкен таңдауы.

Қанықкан заттық-дамытушы орта әр баланың қызықты, мазмұнды өмірін және жан-жақты дамуын ұйымдастыруға негіз болады. Дамытушы пәндік орта баланың жеке басын қалыптастырудың негізгі құралы болып табылады және оның білімі мен әлеуметтік тәжірибесінің қайнар көзі болып табылады.

Дамытушы пәндік-кеңістіктік орта мектеп жасына дейінгі балаларды дамыту, олардың денсаулығын сақтау және нығайту, олардың даму ерекшеліктерін ескеру және кемшіліктерін түзету үшін топ кеңістігінің және материалдардың, жабдықтар мен Мүкәммалдың білім беру әлеуетін барынша іске асыруды қамтамасыз етеді

Мектепке дейінгі білім беру мекемесінің мұғалімдері үшін балалардың іс-әрекетін, оның ішінде дербес іс-әрекетін ұйымдастыру өте маңызды, осылайша оқушылар өздерін байқауға, есте сақтауға, салыстыруға, әрекет етуге, мақсатқа жетуге машықтанады. Бұл ретте баланың даму көрсеткіші білім мен дағдылар емес, өз қызметін өз бетінше ұйымдастыру қабілеті болып табылады: өз алдына мақсат қою, жұмыс орнын жабдықтау, іс-әрекетті жоспарлау, ерікті күш салу, іс-әрекеттің логикалық тізбегін құру, ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынаста оң мәдени-этикалық қасиеттерді көрсете отырып, ойластырылған нәтижеге қол жеткізу.

Эмоционалды қанықтылық-бұл Даму ортасының ажырамас ерекшелігі. Тартымды, күлкілі, қызықты, жарқын, мәнерлі, қызығушылықты оятады және есте сақтау оңай. Тәрбиеші баланың жадының бұл ерекшелігін әрдайым ескеруі керек.

Топта өзін - өзі дамытуға жағдай жасағанда, ұлдар мен қыздар басқаша қарап, көреді, тыңдайды және естиді, басқаша сөйлейді және үндемейді, сезінеді және сезінеді. Сондықтан ұлдарға қыздарға қарағанда көбірек орын қажет, олар күн сайын бірдей нәрсені жасай алмайды. Бірақ қыздар да, ұлдар да шығармашылық, ізденіс, жаңа идеяларды ұсыну, жаңа міндеттерді шешуде бұрынғы білімдерін жаңарту тәжірибесін алуы керек. Сенсорлық әсерлердің әртүрлілігі мен байлығы, топтағы әр орталыққа еркін көзқарас мүмкіндігі екі жыныстағы оқушылардың эмоционалды және интеллектуалды дамуына ықпал етеді.

«Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі», «Аналар мектебі» жұмысының барысы.

Мектепке дейінгі білім беру сапасын арттыру үшін отбасы мен МДҰ- ның тығыз ынтымақтастығы қажет.

Ата-аналарды педагогикалық процеске тарту үшін:

- балаларды дамыту мен тәрбиелеуде отбасының және МДҰ-ның күш- жігерін біріктіру, әр тәрбиеленушінің отбасымен серіктестік қарым-қатынас орнату;
- ата-аналарды, тәрбиеленушілер мен педагогтерді өзара түсіністік, ортақ мүдделер, қарым-қатынасқа оң көңіл-күй және қайырымды өзара қолдау атмосферасын құру;
- ата-аналармен және балалардың заңды өкілдерімен сындарлы ынтымақтастық орнату үшін педагогтерді даярлау қажет.

Бұл бағыттарды іске асыруда биылғы әдістемелік нұсқаулық хатта балабақшалар жанында «Әжелер мектебін», «Аналар мектебін», «Әкелер мектебін» ұйымдастырудың маңызы зор екендігі нақты көрсетілген. Бұл шағын қауымдастықтың міндеті - ата-аналар мен балалардың арасында

қарым-қатынас мәдениетін дамыту, өзара түсіністік, екіжақты сыйластық, сыпайылық сақтау, мейірімділік таныту, үлгі болу (ата-аналар, педагогтер және басқалар үшін), ұрпақтар сабақтастығын тәрбие жүйесіне енгізудің тиімді жолдарын қарастыру.

МДҰ және отбасы тандемінде ұрпақтар сабақтастығының икемді және қолайлы жағдайларын жасай отырып, ұлттық дәстүрлер мен құндылықтар көзі болып табылатын өмір бойы жалғасатын процесс ретінде тәрбие мен оқытуды ұйымдастыру барысында осы үш мектеп аясында жоспар жасалынып жұмыстар жүргізілуде Қоғамда баланы тәрбиелеу және оның дамуы үнемі бірлескен әлеуметтік ортаға интеграцияланған. Бұл – ұлттық мәдени кодқа, іс- әрекеттің тәуелсіздігіне, Отан мен ана тіліне деген еркіндік пен мақтаныш сезіміне сүйене отырып, қазіргі заман жағдайында баланың бойында өмірлік дағдыларды қалыптастыру қағидатының негізі. «Әжелер мектебі» аясында «Жүн түту» өнері, «Киіз басып үйренеміз», «Ұршық үйрену» жұмыстары жоспарланса, «Әкелер мектебі» аясында «Қамшы өру», «Мен және менің әкем» әңгіме, «Менің әкемнің портреті» сурет салу, Әкем үйде, анам үйде жоқ, әкеме кім түскі ас береді?» жапсыру бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері өткізілді. «Аналар мектебі» аясында «Менің әдемі алқам», «Қуыршаққа арналған көйлек» тақырыптарында жапсыру және мүсіндеу жұмыстары жүргізілді. Бөбекжайдағы «Әжелер мектебі», «Аналар мектебі», «Әкелер мектебі» жұмыстары жыл бойы жалғасын тауып, ата-аналарды тарту керек.

Мектеп жасына дейінгі балаларды экологиялық тәрбие беруде дамытушылық жұмыстарын жетілдіру

Барлық МДҰ-да экологиялық білім беруге, адам – табиғаттың бір бөлігі екенін және оны қорғау, сақтау керектігі туралы қарапайым экологиялық түсініктерді қалыптастыруға ерекше көңіл бөлінеді.

Мектеп жасына дейінгі балаларда экологиялық мәдениет негіздерін қалыптастыру режимдік сәттерде:

-баламалы энергия көздерін, су ресурстарын үнемдеу және сақтау, оларды тиімді пайдалануға (су, ауа, күн энергиясы) баулу;

-сюжетті - рөлдік ойындарды ұйымдастыру;

-тірі және өлі табиғат объектілерін бақылауды күнделікті жүргізу;

-балалар әрекетінің түрлерін ұйымдастыру;

-балалар кітаптарын, иллюстрацияларды, бейнероликтерді, мультфильмдерді қарау;

-қарапайым эксперименттерді жасау;

-қалдықтарды жинау, сұрыптау, қайта өңдеу және қайта пайдалану;

-табиғат бұрышындағы құстар мен жануарларды қоректендіру, балабақша ауласындағы, жылыжайдағы өсімдіктерді суару, баптау, еңбекке баулу жұмыстарын ұйымдастыру арқылы жүзеге асады.

Балалар үшін экологиялық-ақпараттық шаралар, акциялар, көрмелер, байқаулар, экологиялық жобалар («Жасыл балабақша», «Метеостанция», «Құстар күні» және т.б.) қызықты болып табылады.

Балаларды табиғатқа жауапкершілікпен және қамқорлықпен қарауға баулу мақсатында Министрлік Экологиялық мәдениетті дамытудың 2024- 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасының жобасын әзірледі.

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2023 жылғы 19 шілдедегі № 213 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында экологиялық білім мен тәрбиені дамыту жөніндегі 2023-2029 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарын іске асыру аясында білім берудің барлық деңгейлерінде экологиялық білім беру сапасын арттыру тәсілдері түбегейлі қайта қаралды.

Балалардың экологиялық тәрбиесі деп біз, ең алдымен, адамгершілікке, яғни мейірімділікке, табиғатқа да, жақын жерде тұратын адамдарға да, жерді толыққанды өмір сүруге қалдыру керек ұрпақтарға да жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеуді түсінеміз. Экологиялық тәрбие балаларға өзін де, айналада болып жатқан барлық нәрсені түсінуге үйретуі керек.

Балаларды табиғатта және адамдар арасында өзін дұрыс ұстауға үйрету керек. Көбінесе білімнің жоқтығынан олар дұрыс мінез-құлық жолын таңдай алмайды. Тәрбие жұмысын балалар үшін байқалмай және тартымды ету қажет. Экологиялық білімді игере отырып, бала тірі организмнің сыртқы ортамен ажырамас байланысы туралы біледі, тіршілік ету ортасының белгілі бір

элементтеріне бейімделуге әкеледі. Тіршілікті тану арқылы болмыстың руханилығы, табиғатты эстетикалық қабылдау жүреді, адамның әлеммен өзара әрекеттесу этикасы қалыптасады.
Мектеп жасына дейінгі балаға қол жетімді, қызықты түрде қандай қарапайым экологиялық білім беруге болады?
Ол қандай дағдыларды, дағдыларды игере алады?
Экологиялық тәрбие (оқыту, білім беру, баланың дамуы) мазмұнын іріктеу кезінде мынадай ережелерді ескеру қажет:
* экологиялық білім берудің мақсаты-қоршаған ортаға қатысты өз әрекеттерінің салдарын білуге қабілетті және табиғатпен салыстырмалы түрде үйлесімді өмір сүре алатын жаңа экологиялық ойлауы бар жаңа типтегі адамды қалыптастыру;
* мектеп жасына дейінгі балалар-үздіксіз білім беру жүйесінің бастапқы буыны, демек олардың білім беру мазмұны мазмұнмен байланысты болуы керек;
* білім-бұл мақсат емес, тек балалардың табиғатқа деген белгілі бір көзқарасын, экологиялық сауатты және қауіпсіз мінез-құлқын, белсенді өмірлік ұстанымын қалыптастыруға көмектеседі;
* мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық қызығушылығы, атап айтқанда табиғатқа деген қызығушылығы өте дамыған. Дәл осы жаста олар әлемді тұтастай қабылдайды, бұл экологиялық дүниетанымның қалыптасуына ықпал етеді. Бұл танымдық қызығушылықты сақтау өте маңызды;
* мазмұны ғылыми тұрғыдан ерекшеленуі керек. Жасына қарамастан, балалар қоршаған әлем туралы, атап айтқанда табиғат туралы ғылыми идеяларды қол жетімді түрде алуы керек. Ғылыми дүниетанымның қалыптасуы әсіресе мифологиялық сана қоғамда кең таралған, табиғи құбылыстарды түсіндіруге ғылыми көзқарас болмаған кезде өте маңызды;
* мазмұны балаларда бір жағынан қоршаған әлемді тұтас қабылдауды және екінші жағынан осы бүтін бөліктердің өзара байланысын қалыптастыруға ықпал етуі керек;
* экологиялық білім-жалпы білім берудің бір бөлігі, ол пәнаралық сипатқа ие, ойлауды, сөйлеуді, эрудицияны, эмоционалдық саланы, адамгершілік тәрбиені дамытуға, яғни тұтастай тұлғаның қалыптасуына ықпал етеді;
* экологиялық сауатты қауіпсіз мінез-құлық нормаларын балалар қарапайым экологиялық білім мен табиғаттағы себеп-салдарлық байланыстарды түсіну негізінде түсінуге және дербес қалыптастыруға үйретуі керек;
* бала өзін табиғаттың бір бөлігі ретінде түсінуі керек, экологиялық тәрбие балалардың табиғатқа деген белгілі бір көзқарасын ғана емес (атап айтқанда, таза тұтынушылық көзқарастан бас тарту), сонымен қатар табиғатты ұтымды пайдалану дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді.
Мектеп жасына дейінгі балаларда бірлескен іс-әрекеттегі балалар практикалық орындаушыларға қарағанда көбірек бақылаушылар болып табылады, дегенмен дәл осы жаста табиғатпен өзара әрекеттесу үлгісі өте маңызды: балалар ересек адамның жануарлар мен өсімдіктермен мейірімді әңгімесін естиді және сіңіреді, не істеу керек және қалай істеу керектігі туралы сабырлы және анық түсініктемелер тәрбиешінің әрекеттерін көреді және оларға ықыласпен қатысады.
Ортаңғы топта тәрбиеші мен балалар бірге әрекет етеді, дегенмен басымдық ересек адамға тиесілі, бұл формулада көрсетілген: "Мен істеймін — сен маған көмектесесің, Сен менің көмекшілерімсің. Біз үй жануарларына бірге қамқорлық жасаймыз!»
Ересек мектепке дейінгі жаста балалардың тәуелсіздігі қарқынды дамып, табиғат бұрышында олардың кезекшілігі пайда болады. Ересектер мен балалар рөлдерді өзгертеді: балалар өздері қажет етеді, ал тәрбиеші оларға көмектеседі (алғашқы кезде көмек өте үлкен болуы маңызды емес). Бұл жастағы Формула: сен өзің жасайсың, мен саған көмектесемін. Мен сенің көмекшіңмін, мен саған қолыңнан келгеннің бәрін жасауға көмектесемін: еске саламын, айтамын».
Тәрбиеші балалардың барлық жетістіктерін міндетті түрде атап өтеді, оларды тәуелсіздігі, сенімділігі мен бастамасы үшін мақтайды.
Балабақшаның жасыл аймағындағы ұйымдық-шаруашылық, еңбек қызметі, өсімдіктерді өсіру, жануарларға күтім жасау, әртүрлі формада болуы мүмкін және ересектер де, балалар да әртүрлі дәрежеде қатыса алады. Мектеп жасына дейінгі балалар бұл әрекетке үш жолмен қатыса алады:
- тәрбиешінің әртүрлі істер мен оқиғалар туралы әңгімесін тыңдау;
- ересектердің қызметін бақылау;
- іс жүзінде оған қатысу.
Сонымен, балаға мектепке дейінгі жаста экологиялық білім беру керек. Білім балаларға қол жетімді болуы керек. Оқытудағы сындарлы тәсіл туралы ұмытпау керек. Баланы экологиялық тәрбиелеу процесінде мұғалім мен мектеп жасына дейінгі баланың бірлескен қызметі үлкен рөл атқарады, өйткені мұғалім экологиялық мәдениеттің тасымалдаушысы болып табылады,

Әдістемелік кеңес №3

Күні: 14қаңтар 2025 жыл

Қаңтар №3 **Әдістемелік кеңес тақырыбы:** «Қазақ тілін оқыту саясаты-оқыту процесінде» **Жүргізілу түрі:** Презентация	
№2 әдістемелік кеңес шешімдерінің орындалуы.	әдіскер
Шебер-сынып «Әдеттегідей ерекше»	тәрбиеші –Б.Арипбаева
«Тәрбиеленушілердің сөздік қорын дамытуда ойынның әсері» ойын жаттығуы	Тәрбиешілер
«Мектеп жасына дейінгі балаларды әлеуметтік - коммуникативтік дамыту бойынша жұмысты ұйымдастыру» тақырыптық бақылау нәтижелері бойынша анықтама.	Әдіскер
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы мазмұнын меңгеру бойынша аралық мониторинг қорытындысы	Әдіскер
Ағымдағы мәселелер.	әдіскер

№3 әдістемелік кеңеске педагогтардың қатысуын тіркеу

Әдістемелік кеңес тақырыбы: «Қазақ тілін оқыту саясаты-оқыту процесінде»
Жүргізілу түрі: Презентация
Күні: 14.01.2025 жыл

№	Педагогтардың аты-жөні	Қызметі	Қолы
1.	Д.Нартбаева	Меңгеруші, әдіскер	
2.	А.Ташбекова	Тәрбиеші	
3.	А.Нысанбаева	Тәрбиеші	
4.	Б.Арипбаева	Тәрбиеші	
5.	Л.Ташенова	Тәрбиеші	
6.	Б.Асханова	Тәрбиеші	

Әдістемелік кеңес отырысының
Х А Т Т А М А С Ы №3

Әдістемелік кеңес тақырыбы: «Қазақ тілін оқыту саясаты-оқыту процесінде»
Жүргізілу түрі: Презентация
Күні: 14.01.2025 жыл
Қатысқаны:7
Қатыспағаны:-

Күн тәртібінде:

1. №2 әдістемелік кеңес шешімдерінің орындалуы. 2. Шебер-сынып «Әдеттегідей ерекше»	Әдіскер тәрбиеші –Б.Арипбаева
3. «Тәрбиеленушілердің сөздік қорын дамытуда ойынның әсері» ойын жаттығуы	Тәрбиеші-Л.Ташенова
4. «Мектеп жасына дейінгі балаларды әлеуметтік - коммуникативтік дамыту бойынша жұмысты ұйымдастыру» тақырыптық бақылау нәтижелері бойынша анықтама.	Әдіскер
5. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы мазмұнын меңгеру бойынша аралық мониторинг қорытындысы	Әдіскер
6. Ағымдағы мәселелер.	әдіскер

I ТЫҢДАЛДЫ: №2 әдістемелік кеңес шешімдерінің орындалуы
СӨЙЛЕДІ: әдіскерД.Нартбаевасөз алды. Бөбекжайдағы экологиялық тәрбие жұмыстары жылдық жоспарға сәйкес жүргізілуде. Педагогтар балалармен бірге «Терезе алдындағы жуа», «Терезедегі бақ» жұмыстарын жүргізді. Сонымен бірге ата-аналармен біргелікте «Құстарға қамқор боламыз» тақырыбында жемсауыт көрмесі, «Қыстап қалатын құстар» тақырыбында сурет көрмелерін ұйымдастырды.

Шешім:өткен әдістемелік кеңес шешімінің орындалуы қанағаттанарлық.

II ТЫҢДАЛДЫ: Шебер-сынып «Әдеттегідей ерекше»
СӨЙЛЕДІ: Тәрбиеші Б.Асханова педагогтармен «Әдеттегідей ерекше» шебер-сыныбын өткізді. Гүлназ Сапаргалиевна жаңа піскен қамыр туралы айтып, одан қандай ерекше тағамдар дайындауға болатынын көрсетті. Шеберлік-сыныптың барлық қатысушылары өз қолдарымен жасалған бұйымдардан көптеген жағымды эмоциялар, моральдық және эстетикалық қанағат алды. Сол арқылы ұжым арасында тығыз қарым-қатынас орнатуға тырысты.

Шешім: ойын қанағаттанарлық деңгейде өтті.

III ТЫҢДАЛДЫ:«Тәрбиеленушілердің сөздік қорын дамытуда ойынның әсері» ойын жаттығуы

СӨЙЛЕДІ: Тәрбиеші Б.Арипбаевамектепке дейінгі жаста бала құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас жасауға, мектепте сәтті оқуға, әдебиетті, теледидар мен радио хабарларын түсінуге мүмкіндік беретін сөздікті меңгеруі керек, сондықтан мектепке дейінгі педагогика балалардағы сөздіктің дамуын сөйлеуді дамытудың маңызды міндеттерінің бірі ретінде қарастырады.
Балалармен сөздікті қалыптастыру, байыту және белсендіру жұмыстарын жүргізе отырып, мектепке дейінгі білім беру мекемесіндегі тәрбиешілер дидактикалық ойындарды кеңінен қолданады, деп балалардың сөздік қорын дамытатын ойын түрлеріне тоқталып, соңында педагогтармен ойын өткізді.

Шешім:балалардың сөздік қорын дамыту жұмыстары бақылауға алынсын.

IV ТЫҢДАЛДЫ: «Мектеп жасына дейінгі балаларды әлеуметтік - коммуникативтік дамыту бойынша жұмысты ұйымдастыру» тақырыптық бақылау нәтижелері бойынша анықтама.
СӨЙЛЕДІ: ӘдіскерД.Нартбаева сөз алды. Тексеру барысында балалармен әлеуметтік дағдыларды дамыту бойынша жеке жұмыстың перспективалық жоспарлары және циклограмма талданды. Әлеуметтік-коммуникативтік даму міндеттерін шешу бойынша негізгі білім беру бағдарламасын

іске асыру барысында балалардың әлеуметтік құзыреттілігін тәрбиелеуге жеткілікті көңіл бөлінбейді.

«Байтерек»орта тобында «Балым» кіші тобында дидактикалық ойындар мен коммуникативті дағдыларды дамытуға арналған жаттығулар жеткіліксіз жоспарланған. "Сарыарқа" ортаңғы тобында таңертең коммуникативті дамуға арналған ойындар аз жоспарланған.

Топтарда балалармен достық қарым-қатынасты қалыптастыру бойынша жеке әңгімелер өткізіледі, тәрбиешілер бір-бірін ренжітпей, ойыншықтарды таңдамай ойнау қабілетін қалыптастырады, бірақ ойын жағдайларын сирек қолданады. Тәрбиешілер балалардың ойыншықтармен бөлісуге, ортақ ғимараттар жасауға, балаларды бірлескен сюжеттік әрекеттерге шақыруға шақырады. Өмір қауіпсіздігі туралы қарапайым білімді қалыптастыру бойынша жеке жұмыс жүргізіледі (балабақшадағы, үйдегі, көшедегі мінез-құлық), бұл күнтізбелік жоспарлауда және қауіпсіздік журналында көрсетілген.

Әлеуметтік-коммуникативті дамудың міндеттері еңбек қызметін ұйымдастыру процесінде де шешіледі: балалардың кезекшілігін ұйымдастыру, тәрбиешіге дидактикалық ойындарға арналған кітаптар мен қораптарды жөндеуге көмек көрсету, табиғат бұрышында жұмыс істеу - жабық өсімдіктерге күтім жасау, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру, еркін балалар іс-әрекетін дамыту. Топтарда кезекшілік орталықтары жабдықталған. Әрбір жас тобында кезекшілікті ұйымдастыру білім алушылардың жасына және мүмкіндіктеріне сәйкес келеді. Барлық жас топтарында кезекшілік кіші топтар бойынша ұйымдастырылады, кезектілік белгіленеді (аптасына бір күн).

«Ботақан» кіші тобында балалар оқу жылының екінші жартысынан бастап асханада кезекшілік ете бастады. «Байтерек» ортаңғы тобында жылдың бірінші жартысында бүкіл кіші топтағы асхана кезекшілігі басталды. Тәрбиешілер жұмыс көлемін қиындатады (үстелді толық орнату). Жылдың екінші жартысынан бастап балаларды ұйымдастырылған іс-әрекетке материалдарды дайындау бойынша кезекшілікке үйрете бастайды, сондықтан үш бала асханада кезекшілік етеді (жұмыс көлемі артады-әр бала екі үстелді дайындайды) және үшеуі ұйымдастырылған іс-әрекет бойынша. Келесі аптада кезекшілерге арналған еңбек түрі өзгереді және т. б.

Алайда кезекшілікті жүргізу барлық уақытта жүргізілмейді, кейбір балалар кезекшіліктің міндетін білмейді.

«Раян» бөбекжайында мектеп жасына дейінгі балалардың әлеуметтік құзыреттілігін қалыптастыру бойынша жұмыс жүргізілуде; білім беру-тәрбие процесінде мектепке дейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарына сәйкес білім беру салаларының интеграциясы байқалады;топтарда әлеуметтік-коммуникативті дамуға ықпал ететін негізгі түрлер ретінде қарым-қатынас пен ойын қызметін дамыту үшін жағдайлар жасалған. Анықталған ескертулерді көрсетілген мерзімде түзету ұсынылды, деп ұсыныстарға тоқталып өтті.

Шешім: «Әлеуметтік-коммуникативтік дағдыларды дамыту» бағытын іске асыру жөніндегі бөбекжай жұмысы қанағаттанарлық.

V ТЫҢДАЛДЫ:Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы мазмұнын меңгеру бойынша аралық мониторинг қорытындысы

СӨЙЛЕДІ: ӘдіскерД.Нартбаева

V ТЫҢДАЛДЫ:Ағымдағы мәселелер.

СӨЙЛЕДІ: ӘдіскерД.Нартбаеваалда жасалатын жұмыстарға тоқталып өтті. Наурыз айында өтетін Аналар мерекесіне музыка жетекшісі мен тәрбиешілер сценарийлерін дайындап, уақытын белгілесін. Әрбір мерекенің тәрбиеленушілерге тәрбиелік мәні зор. Сондықтан жоғары деңгейде дайындалуларыңыз қажет, сіздердің балалармен жүргізген жұмыстарыңыз осы уақытта көрінеді,- деді.

Әдістемелік кеңес төрайымы: Д.Нартбаева

Хатшы: А.Нысанбаева

«Тәрбиеленушілердің сөздік қорын дамытуда ойынның әсері»
ойын жаттығуы

Баланың сөйлеу дамуының және сөздік қорын байытудың ең белсенді кезеңі-мектепке дейінгі кезең. Балалар дыбысты айтуда, лексикалық-грамматикалық формаларды игеруде қиындықтарға тап болады, сөздік қоры аз және үйлесімді мәлімдемелер құруды білмейді.
Бастайық, сөздік дегеніміз не, яғни лексика дегеніміз не?
Лексика-бұл тіл сөздерінің жиынтығы, оның сөздік құрамы.
Онтогенездегі лексиканың дамуы баланың қоршаған шындық туралы идеяларының дамуына байланысты. Бала жаңа заттармен, құбылыстармен, заттар мен әрекеттердің белгілерімен танысқан кезде оның сөздігі байытылады. Сөйлеуді дамытудың алғышарттары екі процеспен анықталады.
Осы процестердің бірі-баланың сөйлеу емес объективті қызметі, яғни, объектілермен және құбылыстармен тікелей өзара әрекеттесу кезінде қоршаған әлеммен байланыстарды кеңейту.
Сөйлеуді дамытудың, оның ішінде сөздікті байытудың екінші маңызды факторы-ересектердің сөйлеу әрекеті және олардың баламен қарым-қатынасы. Сөздіктің дамуы көбінесе бала тәрбиеленетін әлеуметтік ортамен анықталады. Сөздік белсенді және пассивті болуы мүмкін.
Белсенді сөздік-бұл сөйлеуші түсініп қана қоймай, қолданатын сөздер. Баланың белсенді сөздігіне негізінен жалпы лексика кіреді.
Пассивті сөздік-бұл белгілі бір тілде сөйлейтін адам түсінетін, бірақ өзі қолданбайтын сөздер.
Пассивті сөздік белсендіге қарағанда едәуір үлкен, бұған адамның мағынасы контекст бойынша болжанатын сөздер жатады, олар естігенде ғана санада пайда болады. Сөздерді пассивті сөздіктен белсенді сөздікке аудару арнайы тапсырма болып табылады. Балалардың сөйлеуіне өздері қиын, бұрмаланған түрде қолданатын сөздерді енгізу педагогикалық күш-жігерді қажет етеді.
Балалардағы сөздік қорының кедейлігінің себептері: танымдық іс-әрекеттің бұзылуы, қоршаған әлем туралы білім мен идеялардың шектелуі, сөйлеу және әлеуметтік байланыстарға деген қажеттіліктің төмендеуі, ауызша есте сақтаудың әлсіздігі.
Сөздікті байыту үшін қоршаған әлем туралы түсініктерді кеңейту қажет. Балалардағы объективті іс-әрекеттер мен қабылдаудың дамуы бала үшін қоршаған әлемдегі заттардың мағыналы болуына, оларға деген қызығушылықтың пайда болуына әкеледі, сонымен бірге объектілерді, содан кейін олармен әрекеттерді білдіретін сөздер мен сөздер пайда болады. Объектілер арасындағы қасиеттер мен қатынастарды қабылдауды дамыту балалардың осы қасиеттер мен қатынастарды сөзбен белгілеуге деген қызығушылығының негізі болып табылады.
Сөздік жұмысының әдістемесі келесі бағыттар бойынша жүргізіледі:
1) сөздікті байыту, яғни балаларға бұрын белгісіз болған жаңа сөздерді игеру;
2) сөздікті нақтылау, яғни дәлдікті игеру, балаларға белгілі сөздердің мазмұнын толтыру, түсініксіздікті, синонимиканы және т. б.;
3) сөздікті белсендіру, яғни пассивтен белсенді сөздікке мүмкіндігінше көп сөздерді аудару, сөздерді сөз тіркестеріне, сөйлемдерге қосу.
Мамандар мен тәрбиешілердің жұмысында әртүрлі іс – шаралар қолданылады, бірақ бастысы-ойын. Тек ойын баланы ұзақ уақыт қызықтыра алады. Осыған байланысты мүмкіндігі шектеулі балалармен жұмыс жасауда ойын қызметі үлкен маңызға ие. Ойындарға қойылатын басты талап-баланың қол жетімділігі, жасына және мүмкіндіктеріне сәйкестігі. Ойындарды пайдалану жаңа нәрселерді үйренуде және білгендерін бекітуде бірқатар қиындықтарды жоюға көмектеседі. Ойын балаларда достық қарым-қатынас туралы білім мен дағдыларды қалыптастырады, онда басқа адамдардың эмоцияларын тану және олардың сезімдерін игеру қабілеті қалыптасады. Ойындар кезінде балалар қоршаған әлеммен, құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас жасайды; олардың сөйлеуі дамиды; сөздік көлемі артады; балалар тыңдауға және ойлауға үйренеді; ауызша және вербалды емес қарым-қатынас құралдары, қимылдар, қимылдар, мимика арқылы өз қажеттіліктері мен сезімдерін білдіру. Балалар ұжымында сезімдер мен ойларды еркін білдіру атмосферасын құру, балалардың қиялын ояту маңызды. Педагогикалық процестің барлық кезеңдерінде ойын технологиясын қолдану қажет. Ойында балалар табиғи түрде өз ойларын дәйекті, дәйекті және қисынды түрде жеткізуді үйренеді, дұрыс емес сөйлеуге байланысты тығыздық кедергісін жеңеді.
Дидактикалық ойын. Арнайы таңдалған ойындар мен жаттығулар сөйлеудің барлық компоненттеріне жағымды әсер етуге мүмкіндік береді. Ойында бала сөздікті байытуға және бекітуге, грамматикалық категорияларды қалыптастыруға, үйлесімді сөйлеуді дамытуға, қоршаған

әлем туралы білімді кеңейтуге, ауызша шығармашылықты дамытуға, қарым-қатынас дағдыларын дамытуға мүмкіндік алады.
Мысалы:
"Керісінше айт"ойыны. Балаларға кездейсоқ жағдайда мұғалім айтқан сөзге қарама-қарсы сөз айтуға шақырылады. Мысалы: үлкен - ..., биік - ..., жұмсақ - ..., ащы - ..., толық - ..., ескі - ..., күні ..., еңбек - ..., досым ..., алды - ... жақын, - ..., есіме - ..., сирек - ..., сонымен қатар - ...және т. б.
"Қадамдар" Ойыны. Ойыншылар жақын жерде болады, мәре қайда болатындығы туралы келіседі (8-10 қадам қашықтықта). Және қадамдар тақырыбын талқылаңыз. Мысалы, "барлығы дөңгелек". Әр ойыншы дөңгелек пішінді затты (доп, алма, қарбыз, колобок, доңғалақ, руль, юла, кірпі) атау арқылы қадам жасай алады.
· "Барлығы ыстық" (пеш, от, шайнек, күн, батарея, ыстық су, кастрюль, шай),
· "Бәрі дымқыл" (қолшатыр, қолдар, аяқтар, шапан, шаш, кір, еден, жол, шөп),
· "Барлығы ауыр" (шайнек, кірпіш, тас, сөмке, шелек су, тақта, доңғалақ, аю, кит),
· "Сыпайы сөздер" (өтінемін, рахмет, кешіріңіз, айтыңызшы, мейірімді болыңыз, Қайырлы таң, Қайырлы күн, Қайырлы кеш, Қайырлы түн) және т. б.
"Сиқырлы дорба"ойыны. Сөмкеден затты алыңыз және оны мүмкіндігінше егжей-тегжейлі сипаттаңыз. Мысалы: лимон-жеміс. Сары түсті, сопақша пішінді, шырынды және қышқыл дәмі бар. Сөмкедегі заттар: жүзім, апельсин, банан, қарбыз, қоян, жылқы, бақа және т. б.
Үстел үсті ойындары (жұптасқан суреттер, домино, текшелер, лото) визуалды есте сақтау мен зейінді дамытуға бағытталған көрнекі құралдар ретінде қолданылады: "Мен мұны қайдан көрдім?", "Бақта, орманда, бақта не өседі?"және т. б.
"Қауымдастық" карточкалары. Балаларға қандай да бір заттың суреті бар карточкалар ұсынылады. Ойыншылар картада бейнеленген тақырыпқа мүмкіндігінше көп ассоциациялар ойлап тауып, оларды дауыстап айтуы керек.
* Машина (үлкен, жасыл, руль, әйнек, есіктер, сорғыш, фаралар, дөңгелектер, орындықтар, тазалағыштар, сигнал, жүру, тұру, бастау, тоқтату, тоқтау, көлік жүргізу, жуу, сүрту, жөндеу, шырша қою).
* Пиджак (құлып, қалта, сорғыш, жеңдер, манжеттер, қоңыр, күз, жылы, жұмсақ, әдемі, жуылады, тазаланады, кептіріледі, үтіктеледі, киіледі, киінеді, шешіледі, шырша ілінеді).
* Пияз (көкөніс, пайдалы, жасыл, сары, қауырсын, пияз, ащы, пайдалы, төсекте өседі, тартылады, кептіріледі, тазартылады, кесіледі, қайнатылады, қуырылады, жейді).
· Етік (құлып, мұрын, өкше, табан, аң терісі, былғары, қоңыр, жылы, қысқы, әдемі, жұмсақ, тазартылған, кептірілген, жуылған, серуендеген, аяқ киген, шешкен, қойған...)
* Кәстрөл (үлкен, жасыл, темір, қақпақ, тұтқалар, түбі, қабырғалары, қайнатылған, қайнатылған, қыздырылған, пісірілген, орналастырылған, қыздырылған, жуылған, тазартылған, кептірілген шырша).
Театрландырылған ойындар сөйлеу қарым-қатынасының элементтерін (мимика, қимыл, поза, интонация, дауысты модуляциялау) игеруге ықпал етеді. Театрландырылған іс — әрекет-бұл жай ойын ғана емес, сонымен қатар балалардың сөйлеуін қарқынды дамытудың, сөздікті байытудың, сондай-ақ дұрыс сөйлеудің психологиялық негізі болып табылатын ойлауды, қиялды, зейінді және есте сақтауды дамытудың тамаша құралы. Әр түрлі театрландырылған ойындар қолданылады: режиссерлік (үстел үсті жазықтық театры, саусақ театры, би-ба-бо қуыршақ театры) және ертегілерге негізделген драмалық ойындар. Әр түрлі формалар қолданылады: жылыту ойындары, жаттығулар, этюдтер, дөңгелек би ойындары, спектакльдер. Әдеби шығарманы ұсынудың драмалық түрі балаларға оның мағынасын түсінуді жеңілдетеді.

Сюжетті-рөлдік ойындар сөйлеудің дамуына да оң әсер етеді. Рөлдік ойындарды балалардың өздері жасайды, олар айналасында, ересектердің өмірі мен іс-әрекетінде көргендерін қайталайды. Рөлдік ойында балалар өмірден алған әсерлерін көрсетеді. Ойын барысында бала ойыншықпен дауыстап сөйлеседі, өзі үшін де, ол үшін де сөйлейді, жануарлар мен құстардың дауыстарына еліктейді және т.б. диалогтық сөйлеу дамиды, лексикалық тақырыптар бойынша сөздік қоры қалыптасады.
Сюжетті-рөлдік ойындарда әлеуметтік мотив қалыптасады және ол балаларды әлеуметтендірудің тиімді құралына айналады. Оларға: тұрмыстық сюжеттерге арналған ойындар ("үй", "отбасы", "туған күн" және т. б.), өндірістік және қоғамдық тақырыптар ("балабақша", "Автобус", "Дүкен", "пошта", "сұлулық салоны" және т. б.)
Суреттер бойынша әңгімелер сөздікті дамыту және байыту бойынша түзету жұмыстарында да маңызды орын алады. Проблемалық сюжеті бар суреттерді пайдалану әңгіме барысында мектеп

жасына дейінгі балалардың логикалық және шығармашылық ойлауын, үйлесімді сөйлеуін тиімді жақсартуға мүмкіндік береді. Кескіндеменің түрлі-түсті болуы, балаларды ересектермен қызығушылық танытуға итермелеуі маңызды.

«Мектеп жасына дейінгі балаларды әлеуметтік - коммуникативтік дамыту бойынша жұмысты ұйымдастыру»
тақырыптық бақылау нәтижелері бойынша анықтама.

Тексеру барысында балалармен әлеуметтік дағдыларды дамыту бойынша жеке жұмыстың перспективалық жоспарлары және циклограмма талданды. Әлеуметтік-коммуникативтік даму міндеттерін шешу бойынша негізгі білім беру бағдарламасын іске асыру барысында балалардың әлеуметтік құзыреттілігін тәрбиелеуге жеткілікті көңіл бөлінбейді.

«Ботақан» кіші тобында дидактикалық ойындар мен коммуникативті дағдыларды дамытуға арналған жаттығулар жеткіліксіз жоспарланған. "Балауса" ортаңғы тобында таңертең коммуникативті дамуға арналған ойындар аз жоспарланған.

Топтарда балалармен достық қарым-қатынасты қалыптастыру бойынша жеке әңгімелер өткізіледі, тәрбиешілер бір-бірін ренжітпей, ойыншықтарды таңдамай ойнау қабілетін қалыптастырады, бірақ ойын жағдайларын сирек қолданады. Тәрбиешілер балалардың ойыншықтармен бөлісуге, ортақ ғимараттар жасауға, балаларды бірлескен сюжеттік әрекеттерге шақыруға шақырады. Өмір қауіпсіздігі туралы қарапайым білімді қалыптастыру бойынша жеке жұмыс жүргізіледі (балабақшадағы, үйдегі, көшедегі мінез-құлық), бұл күнтізбелік жоспарлауда және қауіпсіздік журналында көрсетілген.

Әлеуметтік-коммуникативті дамудың міндеттері еңбек қызметін ұйымдастыру процесінде де шешіледі: балалардың кезекшілігін ұйымдастыру, тәрбиешіге дидактикалық ойындарға арналған кітаптар мен қораптарды жөндеуге көмек көрсету, табиғат бұрышында жұмыс істеу - жабық өсімдіктерге күтім жасау, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру, еркін балалар іс-әрекетін дамыту. Топтарда кезекшілік орталықтары жабдықталған. Әрбір жас тобында кезекшілікті ұйымдастыру білім алушылардың жасына және мүмкіндіктеріне сәйкес келеді. Барлық жас топтарында кезекшілік кіші топтар бойынша ұйымдастырылады, кезектілік белгіленеді (аптасына бір күн).

«Ботақан» кіші тобында балалар оқу жылының екінші жартысынан бастап асханада кезекшілік ете бастады. «Байтерек» ортаңғы тобында жылдың бірінші жартысында бүкіл кіші топтағы асхана кезекшілігі басталды. Тәрбиешілер жұмыс көлемін қиындатады (үстелді толық орнату). Жылдың екінші жартысынан бастап балаларды ұйымдастырылған іс-әрекетке материалдарды дайындау бойынша кезекшілікке үйрете бастайды, сондықтан үш бала асханада кезекшілік етеді (жұмыс көлемі артады-әр бала екі үстелді дайындайды) және үшеуі ұйымдастырылған іс-әрекет бойынша. Келесі аптада кезекшілерге арналған еңбек түрі өзгереді және т. б.

Алайда кезекшілікті жүргізу барлық уақытта жүргізілмейді, кейбір балалар кезекшіліктің міндетін білмейді.

«Қыран» бөбекжайында мектеп жасына дейінгі балалардың әлеуметтік құзыреттілігін қалыптастыру бойынша жұмыс жүргізілуде; білім беру-тәрбие процесінде мектепке дейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарына сәйкес білім беру салаларының интеграциясы байқалады;топтарда әлеуметтік-коммуникативті дамуға ықпал ететін негізгі түрлер ретінде қарым-қатынас пен ойын қызметін дамыту үшін жағдайлар жасалған

«Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру деңгейі»
алдын ала бақылау қорытындысы
(Қоршаған ортамен таныстыру)

Мақсаты: Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды іске асыру арқылы баланың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас және өзара іс-қимыл дағдыларын дамыту жөніндегі жұмыстың жай-күйін зерделеу; еңбек тәрбиесі бойынша педагогтар жұмысының тиімділігіне баса назар аудару.

Комиссия құрамында:

- Д.Нартбаева- әдіскер,
- А.Турсунбекова - тәрбиеші

- педагог-психолог

Алдын ала бақылау жүргізу барысында келесі бағыттар талданды:

1. Жұмысты жоспарлауды бағалау: перспективалық және циклограмма жоспарларын зерттеу:

- Жас тобына сәйкес мектеп жасына дейінгі балалардың әлеуметтік- эмоционалды дағдыларын дамытуға арналған дидактикалық ойындар мен ойын жаттығуларының картотекасының болуы.
- Мектеп жасына дейінгі балалардың әлеуметтік-коммуникативтік дамуы, оның ішінде балаларды еңбекке тәрбиелеу бойынша жұмыстарды ұйымдастырудың күнтізбелік жоспарларында көрініс.

2. Тәрбиешінің кәсіби шеберлігін бағалау: ұйымдастырылған іс-әрекетті талдау, тәрбиешінің кәсіби шеберлігін талдау-жұмыс әдістері, формалары.

3. Осы мәселе бойынша ата-аналармен өзара әрекеттесу формаларын бағалау: осы мәселе бойынша ата-аналарға арналған көрнекі ақпаратты талдау.

- Ата-аналарға педагогикалық білім берудің әртүрлі формаларын қолдану.

4. Балалардың әлеуметтік дамуы үшін жағдай жасау, топтардағы заттық-дамытушы ортаны талдау:

- әдістемелік қамтамасыз ету, түрлі ойындардың, кестелердің, схемалардың, макеттердің болуы, иллюстрациялық материалдар, фотоальбомдар).
- жасына сәйкес сюжетті рөлдік ойындар-көркем және танымдық әдебиеттің болуы.
- кезекшілік орталықтары.
- ұлдар мен қыздарға арналған орталықтар.

Алдын ала бақылау тәрбиешілердің режимдік сәттерді орындау сапасын бақылау, тәрбиеленушілердің өзіндік қызметін бақылау түрінде жүргізілді, перспективалық жоспарларды талдау, топтардағы материалдық базаны және даму ортасын зерттеу.

Барлық жас топтарында асыруда жұмысты ұйымдастыру бойынша педагогтердің сапалы жұмысын қамтамасыз ететін жеткілікті нормативтік-құқықтық база құрылды.

Тексеру барысында балалармен әлеуметтік дағдыларды дамыту бойынша жеке жұмыстың перспективалық және күнтізбелік жоспарлары талданды. Әлеуметтік-коммуникативтік даму міндеттерін шешу бойынша негізгі Үлгілікоқу бағдарламасын іске асыру барысында балалардың әлеуметтік құзыреттілігін тәрбиелеуге жеткілікті көңіл бөлінбейді.

«Мұзарт» ересек тобында дидактикалық ойындар мен коммуникативті дағдыларды дамытуға арналған жаттығулар жеткіліксіз жоспарланған. «Балдырған» ортаңғы топтарында таңертең коммуникативті дамуға арналған ойындар аз жоспарланған. Айдың басындағы жоспарларда еңбек дағдыларын тәрбиелеу бойынша жұмыс жазылған, алайда барлық топтарда еңбек түрлері бар:

* Өзіне-өзі қызмет көрсету
* Шаруашылық-тұрмыстық еңбек;
* Табиғаттағы еңбек;

• Қол еңбегі.

Тәрбиешінің кәсіби дағдыларын бағалау.

- Жұмыс әдістері, әдістері, формалары.
- дидактикалық, мобильді, рөлдік, халықтық ойындар;
- әңгімелер, көркем әдебиет оқу, жұмбақтар жасыру;
- суреттер мен иллюстрацияларды қарау;
- балалар шығармашылығының көрмелерін ұйымдастыру;

Топтарда балалармен қалыптастыру бойынша достық қарым-қатынас туралы жеке әңгімелер өткізіледі, тәрбиеленушілер бір-бірін ренжітпей ойнау қабілетін қалыптастырады, ойыншықтарды таңдамай, бірақ ойын жағдайларын сирек қолданады. Тәрбиешілер балалардың ойыншықтармен бөлісуге, бірлескен сюжеттік іс-әрекеттер, ортақ ғимараттар жасауға деген ұмтылысы балаларды ынталандырады.

Әлеуметтік-коммуникативтік дамудың міндеттері еңбек қызметін ұйымдастыру процесінде де шешіледі: балалардың кезекшілігін ұйымдастыру, тәрбиешіге көмек көрсету, дидактикалық ойындарға арналған кітаптар мен қораптарды жөндеу, табиғат бұрышында жұмыс істеу - жабық

өсімдіктерге күтім жасау, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру, балалардың тәуелсіз іс-әрекетін дамыту. Топтарда кезекшілік орталықтары жабдықталған.

Әрбір жас тобында кезекшілікті ұйымдастыру тәрбиеленушілердің жасына және мүмкіндіктеріне сәйкес келеді. Барлық жас топтарында кезекшілік кіші топтар бойынша ұйымдастырылады, кезектілік белгіленеді (аптасына бір күн). "Балым" кіші тобында балалар оқу жылының екінші жартысынан бастап асханада кезекшілік ете бастады. Ортаңғы топтарда жылдың бірінші жартысында бүкіл кіші топтағы асхана кезекшілігі. Тәрбиешілер жұмыс көлемін қиындатады (үстелді толық орнату). Жылдың екінші жартысынан бастап балаларды сабаққа материалдарды дайындау бойынша кезекшілікке үйрете бастайды, сондықтан үш бала асханада кезекшілік етеді (жұмыс көлемі артады-әр бала екі үстелді жабады) және үшеуі сабақ бойынша. Келесі апта кезекшілерге арналған еңбек түрі өзгереді және т. б.

Ересек тобында табиғат орталығы бойынша кезекшілік енгізіледі. Әр жас тобында өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын тәрбиелеу бойынша жұмыс әртүрлі тәсілдермен құрылады. Мектеп жасына дейінгі топтарда балаларға ойын және еңбек қызметі процесінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын үйрету бойынша жұмыс (ойыншықтарды орнына қою, жұмыс орнын сабаққа дайындау және оны тазалау және т. б.) ойын қызметінде жоспарланған.

Бірақ барлық топтарда кезекшілік, еңбек тапсырмалары, шаруашылық-тұрмыстық еңбек әдістемелік сауатты ұйымдастырылмаған, жұмыс үнемі жүргізілмейді.

Ойын тәрбиеленушілердің негізгі іс-әрекеті екенін ескере отырып, тәрбиешілер балаларда әлеуметтік-коммуникативтік қасиеттерді қалыптастыру үшін әртүрлі ойындарды пайдаланады. Сонымен, барлық жас топтарында рөлдік ойындарға арналған орталықтар ұйымдастырылған, онда балалар ойынның кез-келген сюжетін жасына және мақсаттарына байланысты дамыта алады. Әр топта үстел үсті ойындары, кітап орталығы, театрландырылған іс-шаралар үшін жағдайлар жасалған, онда балалар кіші топтарға бірігеді, келісілген, тату-тәтті әрекет етуге, ережелерді орындауға, басқалардың пікірлерін құрметтеуге, басқаларды тыңдауға және өз пікірлерін айтуға үйренеді.

Тәрбиеленушілердің ойындарын бақылау балалардың рөлдік ойындарды ұйымдастыра алатындығын, ойын кеңістігін құра алатындығын, рөлдерді бөле алатындығын көрсетті,
белгілі бір рөлдерді қабылдау: дәрігер, ана, жүргізуші және т.б. көп жағдайда балалар мейірімді, ойында бір-бірінен төмен болуы мүмкін. Тәрбиешілер әдістеме мен жас ерекшеліктеріне сәйкес ойын басшылығына көбірек назар аударып, тәрбиемен жұмыс істеуі керек, қарым-қатынас қатынастарын дамыту үшін дидактикалық ойындарды қолдана отырып, достық қатынастар орнатады.

Тәрбиешілердің жұмысын бақылау тәрбиешілерге әлеуметтік әлем туралы білімді игеру кезінде эмоционалды белсенділікті арттыруға бағытталған әдістерді көбірек қолдану қажет екенін көрсетті, сонымен қатар ойын әдістері-ойдан шығарылған жағдай, еңбек, балалар достығы туралы мақал-мәтелдер бойынша әңгімелер құрастыру, ертегілер ойлап табу, драматизация ойындары өнімді қызметтің ұжымдық түрлері (аппликация,
коллаж). Ересек және мектепалды топтарында әлеуметтік әлем туралы идеяларды түзету және нақтылау әдісін қолдану жиі кездеседі. Кіші және ортаңғы топтарда әр түрлі кейіпкерлерді қолдана отырып, тосын сәттер мен жаңалық элементтерін қосу жиі кездеседі. Балалардың өмір қауіпсіздігі дағдыларын қалыптастыру міндеттерін шеше отырып, топтарда қауіпсіздік орталықтары құрылды, әдістемелік және әдебиеттер таңдалды, балаларға оқу үшін көркем әдебиет, жоспарларда қауіпсіз өмір сүру дағдыларын қалыптастыру бойынша тәрбиеленушілермен жұмыс көрсетіледі.

ӘдіскерД.Нарғбаева

Хатшы **А.Нысанбаева**

«Миға шабуыл» іскерлік ойыны
(практикалық бөлім: топтардағы жұмыс)

Ойынды өткізу үшін екі командаға бөліну керек. Командалар атауды, команданың ұранын ойлап тауып, капитанды таңдауы керек. Біздің іскерлік ойынымыз төрт бөлімнен тұрады: жылыту, капитандар конкурсы, педагогтардың коммуникабельділігін дамытуға арналған жаттығулар, педагогикалық кеңестің идеялар банкі.

Бізге әділқазылар керек: меңгеруші, педагог-тәлімгер, педагог-психолог.

1 бөлім жылыту.

-Мектеп жасына дейінгі баланы тәрбиелеуде жетекші рөл кімге тиесілі?
(отбасы)

- Баланы тәрбиелеудегі отбасының басым рөлі көрсетілген заңнамалық құжаттарды атаңыз.
(ҚР Конституциясы, ҚР Білім туралы Заң, Бала құқықтары туралы Конвенция, отбасы Кодексі)

- Мемлекеттік білім беруді енгізу жағдайында баланың әлеуметтік-коммуникативтік дамуын іске асыру бойынша толыққанды жұмыс істеу үшін тәрбиеші қандай құзыретті болуы керек (медицина, педиатрия, физиология, психология, педагогика, риторика,...)

- Балаларда коммуникативті қасиеттер мен эмоционалды жауаптылықты қалыптастыруға бағытталған балалармен жұмыс формаларын атаңыз?
(рөлдік ойындар, коммуникативті қасиеттерді дамытуға арналған ойындар, эмоционалды саланы дамытуға арналған дидактикалық ойындар, ертегілерді драматизациялау, тәрбиеші мен баланың әңгімелері, бақылаулар, еңбек, Көркем әдебиет оқу, мақал-мәтелдер, мақал - мәтелдер, қимылды ойындар, драматизация ойындары; құрылыс ойындары; үстел-үсті ойындары;)

- Осы бағыт бойынша отбасымен жұмыс формаларын атаңыз. Тәжірибеден мысалдар келтіріңіз.
(жиналыстар, сауалнамалар, консультациялар, әңгімелер, іскерлік ойындар, тренингтер, ашық есік күндері, стендтерді безендіру, фотокөрмелерді шығару, бірлескен мерекелер, ата-аналарды шақырумен бос уақытты өткізу, акцияларға ата-аналардың қатысуы)

- Эмоциялар мен коммуникативті қасиеттерді дамытуға бағытталған ойындарды ата:
(Ойындар: "Сезімді ата", "Айна", "Көңіл-күй лотосы", "Бет ойлап тап", "Достық жіп"),

- Мектеп жасына дейінгі балалардың әлеуметтік-коммуникативтік даму процесін жүзеге асыруға қандай қызмет түрлері мүмкіндік береді?
(Ойын әрекеті-балаға өзін адамзат қоғамының тең мүшесі ретінде сезінуге мүмкіндік береді. Ойында баланың өз күшіне, нақты нәтиже алу қабілетіне деген сенімділігі бар.

Зерттеу қызметі-балаға өз бетінше шешім табуға немесе өз идеяларын жоққа шығаруға мүмкіндік береді.

Бейнелеу-балаға жұмыс, қиял арқылы ересектер әлеміне үйренуге, оны білуге және оған қатысуға мүмкіндік береді.

Пән-белгілі бір кезеңде баланың танымдық қызығушылықтарын қанағаттандырады, қоршаған әлемде бағдарлауға көмектеседі.

Бақылау-баланың тәжірибесін байытады, танымдық қызығушылықтардың дамуын ынталандырады, әлеуметтік сезімдерді тудырады және бекітеді.

Коммуникативті (қарым – қатынас) - ересек пен баланы біріктіреді, баланың ересек адаммен эмоционалды жақындыққа, оны қолдау мен бағалауға деген әр түрлі қажеттіліктерін қанағаттандырады.

Жобалық-баланың тәуелсіз қызметін белсендіреді, әртүрлі қызмет түрлерінің бірігуі мен интеграциясын қамтамасыз етеді.

Сындарлы-күрделі ойлау әрекеттерін, шығармашылық қиялды, өз мінез-құлқын басқару тетіктерін қалыптастыруға мүмкіндік береді).

2 бөлім. Капитандар сайысы. "Эмоцияларды жаттықтыру"
(1 команда капитанына арналған тапсырма)
Балаңыздан қабағын түйуін сұраңыз-қалай:

- күзгі бұлт
- ашуланған адам,
- зұлым сиқыршы.

күлімсіреу сияқты:
- күн сәулесіндегі мысық,
- күннің өзі,
- Айлакер түлкі сияқты,
- қуанышты бала сияқты,
- сіз ғажайыпты көрген сияқтысыз.

Ашулан, қалай:
- балмұздақ тартып алынған бала,
- көпірдегі екі қошқар,
- соққыға жығылған адам сияқты.

1 команда капитанына арналған тапсырма

"Эмоцияларды жаттықтыру"

қорқыңыз:
- орманда жоғалған бала,
- қасқырды көрген қоян,
- ит үргенін естіген мысық.

Шаршаңдар:
- жұмыстан кейінгі әке,
- ауыр жүкті көтерген құмырсқа,

Демалу:
- ауыр рюкзакты шешіп алған турист,
- көп жұмыс істеген, бірақ анасына көмектескен бала,
- жеңістен кейін шаршаған жауынгер сияқты.

Әр команданың капитандары балалар рөлінде болуы керек келесі командамен эмоцияны дамыту ойынын жоғалтуы керек.

3 бөлім. Педагогикалық жағдайды шешу.

Әр команда екі тәрбиешіні ұсынуы керек. Біреуі тәрбиешінің рөлін атқарады, екіншісі - бала. "Тәрбиеші" рөлін ойнайтын педагог "балаға" назар аудармайтын тыңдаушы ретінде жауап береді.

"Тәрбиешіге" нұсқаулық.

"Сіз топта бір нәрсемен айналысып жатқаныңызды елестетіп көріңіз. Бала сізге келіп, келесі сөз тіркестерінің бірін айтады: "олар мені ойнауға қоспайды!»

Сіз "балаға" тәрбиеші ретінде мұқият жауап беруіңіз керек.

Екінші команданың өкілдері бұл жағдайды керісінше жеңуі керек: Жауап Мұқият тәрбиеші болуы керек.

Ол қалай жауап беруі керек?

Жағдай аяқталғаннан кейін талқылау жүреді.

- Тәрбиеші Сіздің үндеуіңізді естімегенде сіз өзіңізді қалай сезіндіңіз?

(рөл-бала)

- Тапсырманы орындау кезінде қандай қиындықтар туындады? (әр қатысушыға сұрақ)
- Әр жағдайда педагогтің мінез-құлқына баға беріңіз (бағаны қарама-қарсы топтың өкілдері береді).

Сөз сөйлеу:

Топтағы тәрбиеші-кішкентай бала үшін ең маңызды адам.

Бала тәрбиешіге абайсызда сенеді, оған артықшылықтар береді:

ақылмен, сұлулықпен, мейірімділікпен. Бұл таңқаларлық емес, өйткені баланың бүкіл өмірі

балабақшада "негізгі ересек адамға"байланысты. Сондықтан тәрбиешіге оның дамуына қолайлы болатын қарым-қатынас түрін құру үшін негізгі жауапкершілік жүктеледі. Баланың коммуникативті дамуын педагогикалық бағалау кезінде тәрбиеші назар аударуы керек:

1) қарым-қатынас процесінде баланың өзі немесе балалар тобы (қарым-қатынас жағдайындағы баланың (топтың) жағдайы, қарым-қатынасты жүзеге асыру кезінде балалар пайдаланатын құралдар, құрдастар тобындағы баланың жағдайы).

2) қарым-қатынас жағдайындағы өзіндік мінез-құлық (қарым-қатынасты құру кезінде мұғалім осы жастағы дамудың жалпы заңдылықтарын, баланың жеке ерекшеліктерін, бұл жағдайда не қолданылды; қарым-қатынас процесінде тәрбиешінің жағдайы, көңіл-күйі және т. б. қалай көрінді)

Балабақша тобындағы климат анықталады:

1) тәрбиеші мен балалар арасындағы қатынастар;

2) балалардың өздері арасындағы қатынастар.

Қарым-қатынаста құзыретті тәрбиеші Ббалалар ұжымына өзін еркін, жайлы сезінуге көмектесетін топта қолайлы атмосфера орната алады және тәрбиешілер әлеуметтік-коммуникативтік даму бойынша жұмыстың жай-күйі үшін жауапкершілікті есте ұстауы керек.

4 бөлім. Идеялар банкі.

Ойынның барлық қатысушыларына сұраққа жауап бере отырып, идеялар банкін толықтыруды ұсыну:

- балалармен және ата-аналармен қарым-қатынасты қалай тиімді етуге болады?

5 бөлім. Практикалық "перспективалық жоспарды талдау".

- Қандай жас тобы үшін осы перспективалық жоспарды анықтау.
- Осы жоспарға не қосуға болады?

«Балалардың эмоциясы мен коммуникативті қасиеттерін дамытуға арналған дидактикалық ойындар картотека жиынтығы» сайысының қорытындысы

Байқау - мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеуін дамыту бойынша тәрбиешілер жұмысының жоғары деңгейін көрсетті. Әрі қарайғы жұмыста ата-аналармен өзара әрекеттесуге, олардың ауызша сөйлеудің барлық компоненттерін қалыптастыру бойынша практикалық жұмыстағы рөлін арттыруға көп көңіл бөлу керек. Байқау қорытындыларын талдай отырып, балалардың шығармашылығын дамыту, еркін сөйлеу қызметіне деген қызығушылық, мектепке дейінгі білім беру мекемесіндегі әдеби шығармаларға эмоционалды жауаптылықты дамыту үшін қажетті жағдайлар жасалған деген қорытынды жасауға болады.

Топтарда тәрбиешілер кеңістіктік мүмкіндіктерді ұтымды пайдаланады, бұл баланың эмоционалды және психологиялық жайлылығын жақсартуға көмектеседі. Тәрбиешілер қоршаған ортаны одан әрі байытуға, балалардың жасына сәйкес әртүрлі материалдармен толықтыруға, ата-аналарды тартуға, тақырып бойынша оқулықтар, дидактикалық ойындар, схемалар мен мнемоникалық кестелер жасауда бастамашылық пен шығармашылыққа назар аударуды жалғастыру. Балалардың сөйлеуін дамыту бойынша одан әрі жұмыста театрландырылған қызметті пайдалануды жалғастыру.

Әдістемелік кеңес №4

Мерзімі: 12.03.2025 жыл

Наурыз №4 **Әдістемелік кеңес тақырыбы:** «Мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс жасауда нейропедагогикалық ойындарды қолдану» **Мақсаты:** нейрогылымдар арқылы балаларды тәрбиелеу және оқыту саласындағы педагогтердің кәсіби құзыреттілігін арттыру. Бастауыш мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыста педагогтардың нейропедагогикалық ойындарды қолдануы **Жүргізілу түрі:** пікірталас	
№3 әдістемелік кеңес шешімдерінің орындалуы.	Әдіскер-Д.Нартбаева
«Нейропсихологиялық ойындар мен жаттығулар арқылы саусақтар мен қолдарды үйлестіру»	тәрбиеші –Б.Арипбаева
Мектеп жасына дейінгі балаларда жарты шар аралық өзара әрекеттесуді дамытуға арналған ойындар мен жаттығулар	Тәрбиеші – Л.Ташенова
Ағымдағы мәселелер.	әдіскер

Әдістемелік кеңес отырысының
Х А Т Т А М А С Ы №4

Әдістемелік кеңес тақырыбы: «Мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс жасауда нейропедагогикалық ойындарды қолдану»
Мақсаты: нейрогылымдар арқылы балаларды тәрбиелеу және оқыту саласындағы педагогтердің кәсіби құзыреттілігін арттыру. Бастауыш мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыста педагогтардың нейропедагогикалық ойындарды қолдануы
Жүргізілу түрі: пікірталас
Күні: 12.03.2025 жыл
Қатысқаны:6
Қатыспағаны:-

Күн тәртібінде:

1. №3 әдістемелік кеңес шешімдерінің орындалуы. — Әдіскер
2. «Нейропсихологиялық ойындар мен жаттығулар арқылы саусақтар мен қолдарды үйлестіру» — тәрбиеші –Б.Асханова
3. Мектеп жасына дейінгі балаларда жарты шар аралық өзара әрекеттесуді дамытуға арналған ойындар мен жаттығулар — Тәрбиеші – Л.Ташенова
4. Ағымдағы мәселелер. — әдіскер

І ТЫҢДАЛДЫ: №2 әдістемелік кеңес шешімдерінің орындалуы
СӨЙЛЕДІ: әдіскерД.Нартбаева сөз алды. Бөбекжайдағы экологиялық тәрбие жұмыстары жылдық жоспарға сәйкес жүргізілуде. Педагогтар балалармен бірге «Терезе алдындағы жуа», «Терезедегі бақ» жұмыстарын жүргізді. Сонымен бірге ата-аналармен біргелікте «Құстарға қамқор боламыз» тақырыбында жемсауыт көрмесі, «Қыстап қалатын құстар» тақырыбында сурет көрмелерін ұйымдастырды.

Шешім:өткен әдістемелік кеңес шешімінің орындалуы қанағаттанарлық.

ІІ ТЫҢДАЛДЫ: «Нейропсихологиялық ойындар мен жаттығулар арқылы саусақтар мен қолдарды үйлестіру»
СӨЙЛЕДІ: ТәрбиешіБ.Асханова сөз алды.Біз бәріміз білеміз, үш-төрт жас аралығында бала кейбір геометриялық пішіндерді контурлап, көшіре алады. Қолында ептілік пайда болады және бала оған қарай домалап бара жатқан допты ұстай алады. Бала қарындашты алақан ұстағышпен емес, үш саусақпен дұрыс ұстауы керек. Пішіндерді бірнеше жолмен көшіруге, текшелерден ғимараттарды жинауға тырысады. Ол қарындаштармен ғана емес, түрлі-түсті қарындаштармен де сурет сала алады. Балаға төртбұрышты қағазды бірнеше рет бүктеуге болады. Бізде шынымен не бар? 3-4 жас аралығындағы балаларда саусақтардың қозғалысын сенімді үйлестіру сирек кездеседі. Әдетте, оларда мотордың ыңғайсыздығы, қозғалыстардың дәлдігі, қозғалтқыш бағдарламасын игеру және ауысу қиындықтары, синкинезия (дененің басқа бөліктерінің достық қозғалыстары) бар. Егер қозғалыстардың дамуы жасқа сәйкес келсе, онда сөйлеу дамуы қалыпты шектерде болады. Егер саусақтар мен қолдардың қимылдарын үйлестірудің дамуы артта қалса, онда сөйлеу дамуы да кешіктіріледі немесе бұрмаланады. Бұл ереже ғалымдардың мектепке дейінгі білім беру жүйесіне қолдар мен саусақтардың қозғалысын үйлестіруді дамытуға бағытталған іс-шараларды енгізу туралы ұсыныстарын түсіндіреді. Сондықтан мен өз жұмысымда нейропсихологиялық жаттығуларды (нейроойындар) қолданамын-бұл денсаулық сақтау және ойын технологиясы. Нейропсихологиялық ойындарда ми аралық байланыстардың дамуы құрылды, оның барысында мидың екі жарты шары да қатысады. Жарты шар аралық өзара әрекеттесудің бір нұсқасы-екі қолмен бір уақытта жұмыс істеу, бұл процесте екі жарты шар да белсендіріледі және бірден бірнеше дағдылар қалыптасады: қолдар мен саусақтарды үйлестіру, қол қимылдарының үйлесімділігі және көз қозғалыстарының үйлесімділігі. Ойын-бұл кез-келген баланың табиғи жағдайы мен қажеттілігі. Кез-келген ойынның даму әлеуеті бар. Балалар ойнау арқылы дамиды, бір-бірімен, тәрбиешімен қарым-қатынастан ләззат алады, жеңіске жетуге тырысады, болашақта өз қателіктерін ескере отырып бәсекелеседі.Зерттеулер көрсеткендей, қол қимылдарын игеруде еліктеу үлкен рөл атқарады. Өз қимылдарының қайталануы баланың бір

қолымен, содан кейін екінші қолымен, содан кейін қайтадан бірінші бетінен бұрыла бастайтындығымен көрінеді. Бұрын үйренген таныс қимылдар (мысалы, "ладушки" ойыны) бала ересек адам оларды жасай бастағанда өте охотыласпен еліктейді, - деді.

Шешім: Нейропсихологиялық ойындар мен жаттығуларды тәжірибеде қолдану.

III ТЫҢДАЛДЫ:Мектеп жасына дейінгі балаларда жарты шар аралық өзара әрекеттесуді дамытуға арналған ойындар мен жаттығулар

СӨЙЛЕДІ: тәрбиеші А.Ташбековамидың бірлігі оның екі жарты шарының қызметінен тұрады. Жарты шарлар арасында 4-5 жасқа дейін қарқынды дамитын корпус каллозумы бар. Жарты шар аралық өзара әрекеттесу-бұл генетикалық және қоршаған орта факторларының әсерінен қалыптасатын біртұтас интегративті, біртұтас жұмыс істейтін жүйеге біріктірудің ерекше механизмі. Оң және сол жақ жарты шарлардың интеграцияға, толыққанды өзара әрекеттесуге қабілетсіздігі-оқу функциясының бұзылуының және эмоцияларыңызды басқарудың себептерінің бірі. Мидың екі жарты шарының өзара байланысты жұмысы ғана барлық психикалық процестердің қалыпты жұмысын қамтамасыз етеді, - деді.

Шешім:жарты шар аралық өзара әрекеттесуді дамытуға арналған ойындар мен жаттығуларды қолдану.

IV ТЫҢДАЛДЫ:Ағымдағы мәселелер.

СӨЙЛЕДІ: Әдіскер Д.Нартбаева алда жасалатын жұмыстарға тоқталып өтті. Наурыз айында өтетін Аналар мерекесіне музыка жетекшісі мен тәрбиешілер сценарийлерін дайындап, уақытын белгілесін. Әрбір мерекенің тәрбиеленушілерге тәрбиелік мәні зор. Сондықтан жоғары деңгейде дайындалуларыңыз қажет, сіздердің балалармен жүргізген жұмыстарыңыз осы уақытта көрінеді,- деді.

Әдістемелік кеңес төрайымы: Д.Нартбаева

Хатшы: А.Нысанбаева

«Нейропсихологиялық ойындар мен жаттығулар арқылы саусақтар мен қолдарды үйлестіру»

Қайырлықүн,құрметтіәріптестер!
Бізбәрімізбілеміз, үш-төртжасаралығындабалакейбіргеометриялықпішіндердіконтурлап,көшіре алады.Қолындаептілікпайда болады жәнебалаоғанқарайдомалап бара жатқан доптыұстайалады.Балақарындаштыалақанұстағышпенемес,үшсаусақпендұрысұстауыкерек.Пішінд ердібірнешежолменкөшіруге, текшелерденгимараттардыжинауғатырысады.Олқарындаштарменғанаемес, түрлі-түстіқарындаштармен де сурет сала алады.Балағатөртбұрыштықағаздыбірнешеретбүктеугеболады.Біздешынымен не бар?3-4жас аралығындағы балалардасаусақтардыңқозғалысынсенімдіүйлестірусирек кездеседі.Әдетте,олардамотордыңынғайсыздығы,қозғалыстардыңдәлдігі, қозғалтқышбағдарламасынигеружәнеауысуқиындықтары,синкинезия(дененіңбасқабөліктерініңдос тық қозғалыстары) бар.Егерқозғалыстардыңдамуыжасқасәйкес келсе,ондасөйлеудамуықалыптышектерде болады.Егерсаусақтарменқолдардыңқимылдарынүйлестірудіңдамуыартта қалса,ондасөйлеудамуы да кешіктіріледінемесебұрмаланады.Бұлережеғалымдардың мектепке дейінгібілім беру жүйесіне қолдар менсаусақтардыңқозғалысынүйлестірудідамытуғабағытталған іс-шараларды енгізу туралы ұсыныстарынтүсіндіреді.Сондықтанменөзжұмысымданейропсихологиялықжаттығуларды(нейроой ындар)қолданамын-бұл денсаулық сақтау жәнеойынтехнологиясы.Нейропсихологиялықойындарда ми аралықбайланыстардыңдамуыққұрылды,оныңбарысындамидыңекіжарты шары да қатысады. Жарты шар аралық өзара әрекеттесудіңбірнұсқасы-екіқолменбір уақытта жұмыс істеу,бұлпроцестеекіжарты шар да белсендіріледіжәнебірденбірнешедағдыларқалыптасады:қолдарменсаусақтардыүйлестіру, қолқимылдарының үйлесімділігі және көзқозғалыстарының үйлесімділігі.Ойын-бұл кез-келгенбаланыңтабиғижағдайыменқажеттілігі. Кез-келгенойынныңдамуәлеуетібар.Балаларойнау арқылы дамиды, бір-бірімен,тәрбиешіменқарым-қатынастан ләззаталады, жеңіске жетуге тырысады, болашақтаөзқателіктерінескере отырып бәсекелеседі.
Зерттеулеркөрсеткендей, қолқимылдарынигерудееліктеуүлкенрөл атқарады.Өзқимылдарыныңқайталануыбаланыңбірқолымен,содан кейін екінші қолымен,содан кейін қайтаданбіріншібетіненбұрыла бастайтындығымен көрінеді.Бұрынүйренгентанысқимылдар(мысалы,"ладушки"ойыны)балаересек адам олардыжасайбастағандаөте охотыласпен еліктейді.Әрі қарай, балаересек адамның өзінежаңаболыптабылатынәрекеттерінмұқиятқадағалайбастайды,соданкейіндәлосылайжасауғатыр ысады.Қолдыңқозғалысынжақсарту, баланы бас бармақ пенсұқсаусақтыңқатысуымензаттарды алуға үйрету, саусақтарданзаттардыерікті түрде босатуғаүйрету, манипуляциялықәрекеттіңдамуынынталандырумаңызды: онызаттарды алып жүруге жәнеитеруге,мыжып, қағаздыжыртуға үйрету.Әдетте, нейропсихологиялықойындардыңавторлары-жұмыстәжірибесінесүйене отырып,материалды ойлап тапқанжәнетаңдағантәжірибешінейропсихологтар.Көбінесебұлойындарбесжастанасқанбалаларғаұ сынылады,бірақ 3 жастан асқан балаларменжұмыс жасауда жәнеоданертерекқолдануғаболатынжаттығуларенойындарбар.Көбінесебалалардыңөздерібелгіліб ірдәрежеде серіктес болады,олардыңқиялдарыменидеяларыжаңаойындаржасауғашабыттандырады. Мен балаларменжекежәне кіші топтықсабақтардақолданатынкейбірнейропсихологиялықойындарменәдістерменбөліскімкеледі."А лақан"бұлойын кез-келгенбаланыңтәжірибесіндеалғашқылардыңбірі болып көрінеді.
"Ақылдытректер",мұндаекіқолдыңсаусақтарынбір уақытта жол бойымен сырғытукерек.Бұлойынмидыңекіжарты шарының жұмысынынталандырады, көзбенқолдыңсинхрондалуынаәсер етеді және зейінді,табандылықты,зейіндіжәнеұсақмоториканы дамытады.
"Құлақ–мұрын",ондабаласолқолыменмұрынныңұшын,алоңқолыменқұлаққаптыұстайды.Мақта арқылы балақолыныңжағдайынөзгертеді."Иық-

құлақ",ондабаласолқолыменқұлаққаптыұстайды,алоң қолы иыққа тіреледі.Мақта арқылы балақолыныңжағдайынөзгертеді.
"Сақина"жаттығуыСаусақтарыңыздыкезекпенжәнемүмкіндігіншетезсұрыптаңыз, бас бармағыңызбенсақинағаиндексті,ортаңғыжәнет.б. түзу(сұқсаусақтан қызғылт саусаққа дейін)жәнекері(қызғылт саусақтансұқсаусаққа дейін)ретпен біріктіріңіз.Жаттығудысөздерменорындауғаболады:
ӨрнектіподъездеБіреусақинанытастады.Жәнеолподъездендомалап кетті, Қадам үшін ол айналды.Балалар сол жерде жәнесол жерде қарайды, Бірақсақинатабылмайды."Жұдырық-алақан"бұлжаттығудыүстелдеотырғандажақсыорындаукерек.Бірақсізқаласаңыз, салмақ бойынша жасай аласыз. Ол әрқолменкезекпенорындалады,содан кейін тапсырманықиындатуғаболады:бір уақытта екіқолмен.Кем дегенде 8-10тәсіл.
"Жұдырық-қабырға-Алақан"-бұлжаттығудыңкүрделінұсқасы.әржаттығудынақты жаттығудағыдай 1 минут орындаукерек.Бірақ сіз азуақыттанбастауыңызкерек,мысалы,10секундтан бастап, біртіндепкөбейтіңіз.Бұлжаттығулардыңартықшылығы - оларды кез-келгенжердежәне кез-келгенуақыттажасауғаболады.Мұндайжаттығуларбалаларға да,ересектерге де пайдалы.Назар аударғаныңыз үшін рах

Мектеп жасына дейінгі балаларда жарты шар аралық өзара әрекеттесуді дамытуға арналған ойындар мен жаттығулар

Мидың бірлігі оның екі жарты шарының қызметінен тұрады. Жарты шарлар арасында 4-5 жасқа дейін қарқынды дамитын корпус каллозумы бар. Жарты шар аралық өзара әрекеттесу-бұл генетикалық және қоршаған орта факторларының әсерінен қалыптасатын біртұтас интегративті, біртұтас жұмыс істейтін жүйеге біріктірудің ерекше механизмі.
Оң жарты шар не үшін жауап береді:
- вербалды емес ақпаратты өңдеу, эмоционалдылық;
- музыкалық және көркемдік қабілеттер;
- кеңістіктегі бағдарлау;
- метафораларды түсіну қабілеті (мақал-мәтелдердің, мақал-мәтелдердің, әзілдердің мағынасы)
- бір уақытта көптеген ақпаратты өңдеу, түйсігі;
- қиял;
- дененің сол жақ жартысына жауап береді.
Сол жақ жарты шар не үшін жауап береді:
- логика, есте сақтау;
- абстрактілі, аналитикалық ойлау;
- ауызша ақпаратты өңдеу;
- ақпаратты талдау, қорытынды жасайды;
- дененің оң жартысына жауап береді.
Оң және сол жақ жарты шарлардың интеграцияға, толыққанды өзара әрекеттесуге қабілетсіздігі-оқу функциясының бұзылуының және эмоцияларыңызды басқарудың себептерінің бірі.
Мидың екі жарты шарының өзара байланысты жұмысы ғана барлық психикалық процестердің қалыпты жұмысын қамтамасыз етеді.
Неліктен кейбір балаларда жарты шар аралық өзара әрекеттесу дамымаған?
Көптеген себептер болуы мүмкін, олардың бірнешеуі:
- отырықшы өмір салты;
- ананың аурулары, стресс (жүктіліктің шамамен 12 аптасынан бастап);
- босану жарақаттары;
- бірінші жылы Баланың аурулары;
- ұзақ мерзімді стресс;
- жалпы анестезия және т. б.
Жарты шар аралық өзара әрекеттесудің қалыптаспау белгілері:
* әріптер мен сандарды айна түрінде жазу;
* жалған қол;
* логопедиялық ауытқулар;
* қозғалыстың ыңғайсыздығы;
* агрессия;
* нашар жады;

• танымдық мотивацияның болмауы;
* нәрестелік.
Ми жарты шарларының өзара әрекеттесуіне оң әсер етеді:
* саусақ гимнастикасы;
* кинезиологиялық жаттығулар;
* өзін-өзі массаж;
* тыныс алу жаттығулары;
• дидактикалық тапсырмалар;
* шығармашылық;
* классикалық музыкалық шығармаларды тыңдау;
* логоритмика.
Мидың жарты шарлары арасындағы өзара әрекеттесу неғұрлым жақсы дамыған болса, баланың жаңа нәрселерді үйренуі, адамдармен қарым-қатынас орнатуы, керемет спорттық көрсеткіштерге жетуі оңайырақ болатынын түсіну маңызды.
Жарты шараралық өзара әрекеттесудің қалыптаспауын түзетуге және мидың жұмысына жағымды әсер етуге мүмкіндік беретін тағы бір әдіс бар.
Нейрогимнастика-бұл дене арқылы ми құрылымдарына жұмсақ әсер етуге мүмкіндік беретін денеге бағытталған жаттығулар жиынтығы.
Нейрогимнастиканың арқасында интеллектуалды процестер оңтайландырылады, өнімділік жоғарылайды, ойлау белсенділігі жақсарады, ми жарты шарларының жұмысы синхрондалады, шаршау азаяды, сөйлеу функциясы қалпына келеді, иммундық жүйе жақсарады, есте сақтау, зейін, ойлау жақсарады.
Жарты шар аралық өзара әрекеттесуді дамытуға арналған жаттығулар
Күн сайын кем дегенде 5-10 минут жаттығу жасаған дұрыс. Мыналар жаттығу "миға арналған гимнастика" болып табылады. Бұл балалар мен ересектерге пайдалы болады, тіпті егер жарты шар аралық байланыстардың қалыптасуымен бәрі жақсы болса да.
Бастау үшін сізге 3-4 қарапайым жаттығуды таңдап, оларды жетілдіруге машықтандыру керек. Бала жаттығуларды визуалды және ауызша бақылаусыз орындай алғаннан кейін ғана жаңасына көшу керек.
№1 кешен
№1 жаттығу. Жүрекшелер массажы.
Құлаққапты, содан кейін бүкіл жүрекшені уқалаңыз. Жаттығудың соңында құлағыңызды қолыңызбен ысқылаңыз.

№2 жаттығу. Сегіздіктер мен өрнектер
Бала саусағымен ауада шексіздік белгісін бояуы керек және осы қозғалыстарға назар аударуы керек. Әрі қарай, тапсырма күрделене түседі-сізге екі қаламмен бірден сегіздік сурет салу керек. Айтпақшы, сегіздіктерді шеңберлермен, спиральдармен немесе кез-келген үлгімен ауыстыруға болады.
№ 3 жаттығу. Кросс-қадамдар
Бала оң тізесін сол жақ шынтаққа қарай тартады. Содан кейін ол оң аяғын бүгеді (жіліншікпен жүгіруді модельдеу) және сол қолымен тобыққа тигізеді. Содан кейін шынтақ пен тізені өзгерту керек.
№ 4 жаттығу. Созылу
Бала орындықтың артқы жағына сүйеніп, оң аяғын тізеге бүгіп, алға қарай өкпе жасайды, ал сол жағы түзу болып қалады. Содан кейін тұру керек. Содан кейін аяқты ауыстырып, жаттығуды қайталау керек.
№ 5 жаттығу өзіңіз үшін әткеншек
Еденге отырыңыз, бұрын арнайы төсенішті жайып, тізеңізді бүгіңіз.
1. Қолдарыңызбен тізеңізді орап, артқа сүйеніп, арқаңызды дөңгелетіп, артқа және алға, бүйірден бүйірге қарай серпіліңіз. Қозғалыс амплитудасы аз, ол кернеудің пайда болуымен реттеледі.
2. Бастапқы қалыпқа оралыңыз. Шынтақ пен қолға сүйеніп, артқа сүйеніңіз. Сіз денеңізді көлбеу күйде ұстауға ыңғайлы болуыңыз керек.
3. Тізеңізде бүгілген аяқтарыңызды көтеріңіз, тізеңізбен "сегіздіктерді"ақырын сипаттай бастаңыз. Егер қозғалыстарды орындау қиын болса, онда бастау үшін аяқтарыңызбен айналмалы айналу жеткілікті.